

PÄIKE

AJAKIRI
LASTELE JA
NOORTELE

Juuni 1938 (Nr 6) Hind 35 senti

Mispärast tellime endile „PÄIKESE“?

Sellepärast, et „Päike“ on laste ja noorte moodsalt toimetatud ajakiri, mille kaastöölisteks parimad noorte kirjanikud ja kunstnikud, pannes suurt rõhku sisu valikule, tuues uuendusi ja täiendusi igas numbris, kusjuures lugejate oma kaastöö leiab sooja vastuvõttu.

Sellepärast, et „Päike“ on suurim laste ajakiri, tuues rikkalikku lugemismaterjali, jutustisi, vesteid, „Päikese Klubi“, vastavaid erinurki, mõistatusi ja nii palju pilte, nagu seda pole isegi paljudes täiskasvanute ajakirjades.

Sellepärast, et „Päike“ oma suure kausta ja rikkalikkude illustratsioonide juures pole sugugi kallis, võrreldes teiste ajakirjadega.

Sellepärast, et „Päike“ toob mitmevärvilise kaanepildi, jagab pidevalt tellijate ja mõistatuste lahendajate vahel kinke ning korraldab auhindadega võistlusi.

Sellepärast, et „Päike“ tuleb tellides palju odavam ja tellijail on võimalus osa võtta kõigist võistlustest ja preemiate jagamistest.

Sellepärast tellime „Päikese“, mida varem, seda parem!

Tellida võib „Päikest“ igast kuust alates 3-ks, 6-ks ja 12-ks kuuks!!!

Juhul, kui tellija pole 4 päeva jooksul pärast ilmumist ajakirja kätte saanud, palume kohe teatada talitusele.

Tellige „Päike“ 1. juulist alates !!!

PÄIKE

Ajakiri lastele ja noortele

JUUNI 1938

NR. 6

*Vesikiili
sünnipäev.*

Lembitu ja Antsu võidutuli Järvekülas

A. Koplivee

Ilus, vaikne jaanikuu õhtupoolik. Õhus oli veel selgesti tunda äsjasadanud äikesevihma värskust. Talumehed kõndisid täis rõõmsaid lootusi oma viljapõldude ääres, mis vihma mõjul otsekohe nagu rohelisemaks ja pikemaks oli muutunud.

Kasemäe talu aias istusid pingil vanapoolne, kuuekümne aasta ümber mees ja noor, umbes kolme-, neljateistaastane poiss. Võis arvata, et seal istuvad isa ja poeg, nii sarnased olid nad. Kuid see polnud nii. Need suveõhtu võlu nautijad on vaid lähedased sugulased: vanem nimelt Kasemäe talu peremees Toomas ja poiss tema noorema, laevakaptenist venna poeg Ants, kes oma onu juures suvitas. Toomas armastas väga lapsi ja võttis hea meelega oma vennapoja suveti, koolivaheajal, enda juurde. Tal endalgi olid olnud lapsed, kuid kõik nad olid maailma mööda laiali valgunud. Nüüd polnud nad hulgal ajal enesest elumärki andnud ja Toomas tundis tihti muret nende saatuse pärast. Praegu elas Toomas üksi oma naise Kadriga ja, võttes suveti sulase abiks, sai nende väikese talu töö isegi päris korrallikult tehtud.

Mõlemad aiasviibijad seisid kaua vaikides. Vist mõtles Toomas oma majapidamise üle, kuna Ants, vaadates horisondi taha kaduvat päikeseketast, tundis igatsust kaugete merede järele, kus ta isa viibis. Olgugi et Ants oli maal üles kasvanud, voolas ta soontes merimehe veri, mis ta mõtted sageli mere juurde viis, ja ta suurem unistus oli sõita kord samuti laeval kaptenina nagu isagi.

Korraga köitis Antsu tähelepanu kuskilt naabritalu karjamaalt kostev puude raiumise hää. Ta oli eelmisilgi õhtuil kuulnud sedasama häält, kuid polnud sellele erilist tähelepanu omistanud. Täna aga, mil see hää jälle kordus, tekkis Antsus veider tunne, et mis see inimene seal küll igal õhtul päikese loojumise ajal peaks raiuma? Päeval polnud säärast häält sealt kunagi kuulda. Ta pöördus onu poole ja küsis:

„Onu, ei tea, kes seal nii hilja õhtul peaks raiuma? Päeval pole sealt midagi kuulda, aga päikese loojumisel kostab juba mitmendat õhtut kirvelöökide hää.“

„Ei tea! Ma olen ka seda häält kuulnud. Eks mine vaata! Ega see kaugelt kosta, vist naabri karjamaalt.“

„Ma arvan ka, et eks sealtpoolt see hää ikka tuleb,“ sõnas Ants püsti tõustes ja sammus vilistades naabri karjamaa poole.

Juba oli Ants pool karjamaad läbinud, kuid ikka kostis kirvehoopide hää eestpoolt ja poiss kahtles, kas üldse raiutaksegi sel karjamaal. Seades aga sammud alla järve poole ja jõudes põõsastikust välja, kostis salapärane hää juba üsna lähedalt. Korraga jäi Ants üllatunult seisma, kuid siis tormas rõõmsalt raiuja juurde, hüüdes:

„Tere, Lembit!“

Puuraiuja näis samuti veidi kohkuvat, kuid mõne silmapilgu pärast surusid kaks sõpra teineteise kätt.

„Lembit, ma ei teadnudki, et sa nii lähedal elad. Millal sa siia tulid?“

„Kohe peale koolist vabanemist. Käin siin karjas. Aga millal sina?“

„Mineval pühapäeval. Veedan suve onu pool ja aitan teda kergemais töis.“

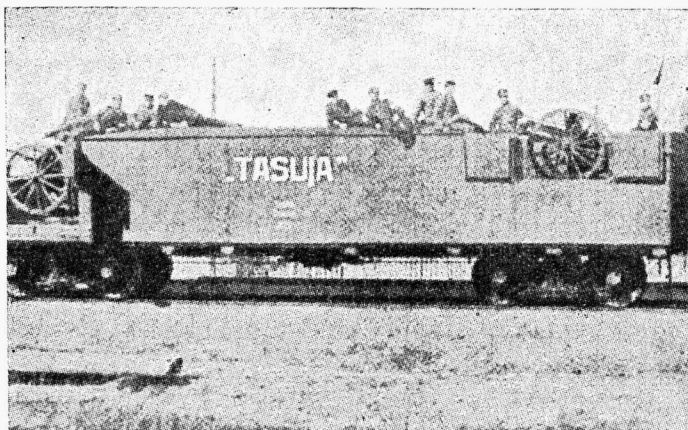
Tüki aega jutlesid kaks sõpra elavalt ega märganudki, kuidas päike loojus ja kaste maha tuli. Viimaks hakkas poistel vilu ja nad pidid juba lahkuma, kui Antsu tähelepanu köitsid maharaiutud kadakate hunnikud.

„Mis sa nende kadakatega teed? Kas sul on nii kuri peremees, et ajab sind peale karja kojutulekut kadakaid raiuma?“ küsis Ants.

„Seda küll pole, peremees on minu vastu äärmiselt hea ega aja mind kunagi peale karjast tulekut mingile tööle. Kadakaid ma vajan aga hoopis teiseks otstarbeks ja küllap see huvitab sindki. On ju võidupüha lähemas ja ma kavatsesin endale väikese võidutule teha. Nüüd aga, mil me oleme kahekesi, ega me väikesega lepi?“

Vabadussõjaegne soomusrongi nr. 3 suur-
tükiplatvorm „Tasuja“. Meie isamaa vaen-
laste hirm ja hukatus.

„Tõsi jah. Võidupüha tulemas, mul ei tul-
nud see meeldegi. Onu rääkis, et vanasti teh-
tud ikka siin külas jaanituld, kuid nüüd on see
komme millegi pärast ära jäetud. Lõön sinuga
kampa. Näitame alles tervele külale, mis kaks
poissi teha võivad! Kuhu sa kavatsesid selle
teha?“

„Võidumäele! Homme lõuna ajal lähme seda
kohta vaatama. Nüüd pean aga koju minema,
peremees ootab muidugi juba. Ai, kui kur-
jasti sääsed täna hammustavad!“ hüüdis Lem-
bit, ise käega sääski eemale hirmutades.

„Jäägu peale nii! Mul on ka juba vilu.
Hüvasti, Lembit!“

„Hüvasti, Ants!“

Kaks sõpra eemaldusid ja sammusid koju,
olles rõõmsad ja rahul ootamatust kohtumisest.

Järgmise päeva lõuna ajal kohtusid poisid
karjamaal, kust ühiselt mindi Võidumäe vaa-
tama. Mägi asetses järve kaldal, veidi eemal
kohast, kus Lembit oli kadakaid raiunud.

„Hea koha oled valinud. Siit avaneb vaade
kogu külale,“ sõnas Ants, kui poisid mäetippu
olid jõudnud.

„Ega tal viga ole. Muidu oleks kõik hea,
ainult võidutule materjali siiatoomisega on
tegemist.“

„Pole viga! Ma palun onu käest hobuse ja
siis pole meil seda suurt vaeva tarvis näha.
Ega ta keela,“ lausus Ants.

„See oleks hea küll! Mis me enesest asjata
vaevame,“ nõustus Lembit.

Nüüd arutati kaua ühiselt võidualtari tege-
mise plaane. Kaaluteldi üht ja teist võimalust,
kuni jõuti otsusele, et mäe lame tipp tuleb

korralikult tasandada, selle keskele kividest
ring laduda ning see kivi-puru ja kruusaga täita.
Seda tööd otsustati juba õhtul alustada. Töö-
riistade suhtes lepiti nii kokku, et Lembit pidi
katsuma kirka muretseda, Ants labida. Nüüd
aga mindi veel natukeseks ajaks kadakaid
raiuma.

Onule ei rääkinud Ants võidutulest midagi,
sest ta tahtis onu sellega üllatada. Hobust ta
kavatses paluda alles paar päeva enne võidu-
püha, kui kõik muud vajalikud ettevalmistused
võidutuleks juba tehtud. Nõnda oli tal ikka
tegemist, enne kui sai salaja õhtul ühes labi-
daga tulema. Võidumäele jõudes Lembit juba
ootas teda kirkaga.

Poiste töö edenes ootamatult hästi. Mõne
tunniga olid Võidumäe laialt harjalt kõik kün-
kad ja augud kadunud. Töö oli juba lõppemas,
kui korraga Lembit hüüdis:

„Ants, vaata, kui palju on siin tühjakslastud
padroneid!“

„Ja isegi kahurimürskude kilde,“ sõnas
Ants, kes oli teiselt poolt mäeharjalt sõbra
hüüde peale juurde rutanud.

Poisid vaatasid nüüd hoolikalt ringi ja leid-
sid veel mitmelt poolt kahurimürskude kilde ja
püssipadroneid. Suures töotuhinas polnud
nad neid alul tähelegi pannud.

„Kindlasti on siin mäel kord mõni suurem
lahing löödud,“ arvas Lembit.

„Ja seepärast ehk ongi sellele mäele pan-
dud nimeks Võidumägi, et siin saavutati mõni
tähtis võit! Küsime vanematelt külaelanikelt
järele, ehk nemad teavad selle kohta midagi
öelda,“ sõnas Ants särasilmi.

„Tsss...! Sealt tuleb keegi! Kuule, kuidas oksad raksuvad!“ hüüdis Lembit ärevil.

Ja tõesti! Varsti tuli võsastikust tüse mehekoogu, kes sammus otse poiste poole. Kohkunult vaatasid Ants ja Lembit tulijat. Korraga hüüdis Ants: „Onu, kust sa siia said?“ ja tormas talle vastu.

„Tulin sind otsima. Jooksid kodunt ära ega öelnud sõnagi, kuhu lähed. Kuulsin mäelt ägedat kivide kolinat ja raiumist. Arvasin, et eks sa siin oled, ja olidki. Kes see teine poiss on?“

„Mu hea sõber Lembit, kes naabritalus karjas käib,“ esitles Ants Lembitut onule.

„Aga öelge, poisid, mis karutembuga te siin olete hakkama saanud? Terve mägi segi kaevatud. Otsite kulda või püstitate siia järvekaldale tuletorni?“ rääkis onu naljatooni.

„Ei, onu, me kavatseme siia võidutuld teha. Ehitame parajasti tule jaoks alust,“ lausus Ants. „Kas sa, onu, tead, miks siin mäe sees nii palju tühjakslastud padruneid leidub? On siin kunagi mõni suurem lahing löödud?“

Onu pilk pimenes korraga ja ta lausus tüki aja pärast: „See on õige, mu poeg. Tahate, ma jutustan teile sellest mäest midagi. Olin selle juba unustanud, kuid nüüd, kus te mulle seda meelde tuletasite, meenub see jälle.“

„Jutusta, onu! Jutusta!“ hüüdis Ants.

Onu istus kivile, mõtles viivu ja alustas: „Sellest on nüüd ligi parkümmend aastat tagasi. Noh, Vabadussõja esimesel talvel see toimus. Olete muidugi koolis Vabadussõda õppinud ja sellest mul pole teile vaja rääkida. Elasin Vabadussõja alguses linnas ja rahvuslike väeosade loomisel astusin kohe vabatahtlikult sõjaväkke reamehena teenima. Sõjamehe kogemusi mul oli, sest tegin juba Maailm sõja kaasa. Mind ja teisi minu polgus teenivaid sõdureid saadeti Narva poolt tulevaile venelastele vastu, et pidurdada nende edasitungi pealinna sihis. Et meie sõjajõud olid väikesed ja varustis kehv, siis tuli meil jõuliselt kümme ja enam korda suuremate vaenlasejõukude eest taganeda. Nõnda taandudes jõudsime ühel talveõhtul siia Võidumäele välja, mis veel tol ajal seda nime ei kandnud. Selle mäe veerule kaevasime kaitsekraavi, kuhu aetasime eelmisel päeval venelastelt võetud „maksimi“ ja paar kergekuulipildujat ning seadsime end

rünnaku vastuvõtuks valmis. Võidumäe, mis on ühtlasi võtmeks suurele Järvekülale, lubasime iga hinna eest kaitseda. Olime valinud ka säärase koha, kust võimatu taganeda — eest ja paremalt poolt küljelt vaenlane, tagant ja vasemalt küljelt järvi, kaetud nõrga jääga, mis inimest ei kandnud.

Vaenlase esimese rünnaku löime hiilgavalt tagasi, samuti ka teise. Kolmas aga oli märksa kohutavam kui eelmised. Külvates šrapnelliga meile hävitust ja surma, murdsid venelased meie eesliinist läbi. Nüüd muutus lahing kohati käsitsivõitluseks. Meie mehed olid vahvamad kui kunagi enne ja lühikese ajaga oli ka see rünnak tagasi löödud. Kaevikute ees lebas vaenlaste laipu, keda nad kiiresti taandudes maha jätsid. Ka meil oli tunduvaid kaotusi, kuid see ei heidutanud meid, vaid me asusime ise pealetungijate ossa. Vaenlane, olles masendatud kaotusest, taganes paaniliselt. Saime hulga sõjasaaki ja vange, muu hulgas ka lahingukorras patarei, mille ümber pöörasime ja taganevad venelased nende oma kahurist tule alla võtsime.

See oli hiilgavaim võit minu sõjasoleku kestel. Järveküla oli nüüd ähvardavaist punaseist päästetud ja külaelanikud ristisid selle mäe tähtsa võidu mälestuseks Võidumäeks. See lahing oli sinise kodumaa osa suhtes tähtsaks pöördepunktiks ja järgnevail päevil saavutasime võidu võidu järel. Kui selle otsustava lahingu siin löime, ei teadnudki arvata, et sellest külast, mida ma aitasin vaenlaste käest päästa, saab kord mu koduküla,“ lõpetas onu.

Poisid kuulasid onu jutustust algusest lõpuni suure huviga ja Lembit oli isegi suu lahti unustanud. Nüüd, mil onu lõpetas, hüüdis Ants võidurõõmsalt:

„Ma arvasin ka, et siin on löödud võidukas lahing, ega see mägi muidu säärast nime omaks!“

„Arvasid õieti, Ants, ja, poisid, sobiva koha olete küll võidutule jaoks valinud!“

„See on tema töö,“ sõnas Ants, viibates käega sõbrale.

„Ega mina selle mäe tähtsusest varemini teadnudki. See on juhuslik kokkusattumus,“ püüdis Lembit endale osaks saanud au eemale tõrjuda.

„Aga, poisid, millest te siis võidutule teete?“ küsis onu.

„Sealpool mäe all on suur hunnik kadakaid, need toome siia ja peremees lubas ka kümme kubu kuiva hagu,“ ütles Lembit, näidates käega paremale poole mäge, kus asetsevad kadakad.

„Ja, pai onu, ehk sa lubaksid meile hobust võidutule materjali siia toomiseks? Meil endil läheb nende kandmine mäest üles liiga raskeks,“ palus Ants.

„Hobust saate küll! Omalt poolt annan ma aga teie senisele võidutule materjalile lisaks vana vaadi, mis kuuris tarvitamata seisab,“ teatas onu.

„Oi, siis alles saab tore da võidutule!“ hüüdsid poisid.

„Kuidas te võidutule ettekannete kava on koostatud?“ päris onu edasi.

Poisid vaatasid kokkudes teineteise otsa — nad polnud sellele üldse mõelnudki. Viimaks sõnas Ants:

„Ettekandeid meil küll pole ja mis meie kahekesi saaksimegi teha. Aga tead, onu, sa pea võidutulel kõne, oled ju linnas elades varemingi kõnelnud, nagu korra mulle rääkisid. See tõstab kindlasti huvi võidutule vastu.“

Onu püüdis alul küll vastu rääkida, aga poiste tungivaile palveile ei suutnud ta ometi vastu panna. Poisid olid nüüd nii rõõmsad, et nad aina onu ümber hüppasid. Et aeg oli juba hiline, siis lahkuti peagi Võidumäelt, Lembit oma ja Toomas ning Ants oma koju.

Võidupüha laupäeva õhtuks said poisid kõigi tarvilike ettevalmistustega valmis. Ka lipuvarras valendas Võidumäe kõrgeimal tipul, kuhu võidupühal rahvuslipp heisata. Jäi vaid soovida ilusat ilma, et kogu ettevõtte ei ebaõnnestuks.

Poistel oli õnne — järgneval päeval, s. o. võidupühal, oli väga ilus ilm. Sellest tingituna hakkas inimesi juba õhtul kella kaheksast Võidumäele kogunema, olgugi et tule süütamise aeg oli alles kell kümme. Poiste poolt tehtud propaganda värvatulpadesse kleebitud kirevate kuulutuste näol kandis kõigiti vilja, sest kella kümneks mustendas kogu Võidumägi inimhürust. Lähemast kui ka kaugemast ümbrusest olid nii noored kui ka vanad võidutulele rutanud.

Täpselt kell kümme süütasid Lembit ja Ants petrooleumiga üle valatud haohunniku, kust tuli edasi kandus kadakaile ja vanale vaadile. Kuiva materjali tõttu lõõmas kogu Võidumäe hari varsti tulemeres, paistes mitme kilomeetri kaugusele. Nüüd astus vanikutega ja sinimustvalgete lippudega palistatud kõnetooli onu Toomas, kes pidas kokkutulnud rahvale sisuka päevakohase kõne. Olgugi et ta polnud enam rohkem kui paarikümnel aastal kõnelnud, õnnestus ta kõne ootamatult hästi ning võeti kuulajaskonna poolt vastu kauakestvate kiiduavaldustega. Inimesed, seistes Võidumäel, vaatasid kõik ülevas meeleolus hiiglavõidutule poole, mis määratu tulelondina loitis suvisesse õhe. Nõnda viibiti võidutulel mitu tundi ja alles siis hakkasid inimeste read Võidumäel harvenema ning siin-seal teedel võis näha koju-ruttavaid inimesi, südames hea mälestus äsja-põlenud võidutulest. Kõige rõõmsamad olid aga Ants ja Lembit, et nende ettevõtte oli nii paljude inimeste poolehoidu võitnud.

Vares teeb õlut.

Ükskord, palava suveilmaga, hakanud ühel varesel kange janu. Olnud aga niisugune peenike vares, kes vett pole tahtnud juua. Mõelnud siis, et vaja küsida koera käest järele, tema teab hästi inimeste kombeid, mida inimesed joovad, kui nad vett ei taha.

„Õlut joovad,“ haukus koer.

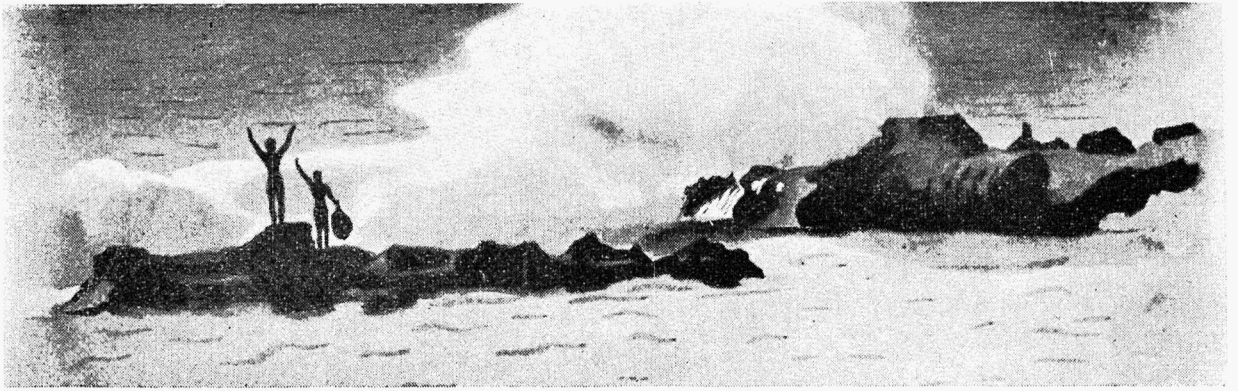
„Kas see on ka hea jook?“ päris vares.

„Kindlasti,“ arvas koer. „Inimesed alati laulavad, kui nad teda joovad.“

„Aa!“ kraaksus vares hea meelega. „Ja kuidas seda tehakse?“

„Ma just täpselt ei tea,“ vastas koer, „aga vist kuidagi veest ja otradest.“

Vares lendas aida juurde ja otsis sealt odratera, mille viis lähedalasuvasse jõkke. Kui see oli seal paar minutit ligunenud, hõikas ta oma sõbragi sinna temaga värsket õlut maitsema. Joonud siis kahekesi ja kiitnud: „Ikka parem kui paljas vesi.“

Võitlus haiga

Looduseuurija Field ja mina, tema abilise, peatusime mõnda aega saarel, nimega Aukatta. Sellel väikesel, vähe asustatud saarel oli koht, mis meile, kuna me tegelesime peamiselt mereelukate uurimisega, tundus paradiisina: see oli pikk ja kitsas kari, mille merepoolne kallas mõõnaajal oli väljas, tõusuajal aga kattus täiesti veega.

Karile jõuda polnud mõõnaajalgi päris ohutu, sest igal pool varitsesid suurel hulgal haid. Rännates karile, võtsime õlale rõivaste ja igasuguste püügiriistade ning muude tarbeasjadega täidetud, veekindlad kotid ja sammusime siis läbi madala vee, lauldes ja karjudes, et nõnda eemale peletada haisid, kes teatavasti ei salli mingit lärmi. Kari oli äärmiselt kitsas, sakiline, täis lõhesid ja auke, kus leidis igal pool merisiile, papagoikalu, meritähti, määratu arv vähki ja krabisid ning teisi veeloomi. Nende hulgas esines ka teadusele hoopis tundmata liike, nii et me sageli suuresti vaimustatud olime mõnest haruldasest leiust. Ühel päeval püüdsime ühe eriti haruldase, pisikese merianemooni, mis kujutab endast looma ja taime vahelist olendit. Et me väga soovisime omada ka teist eksemplari sellest huvitavast liigist, siis otsisime innukalt edasi, unustades kõike muud, kuni me järsku võpatasime. Vesi niisutas me jalgu, lained veeresid üle kari, ja pilku

enda ümber heites nägime, et tõus oli täies hoos. Taipasime kohe, et me ei jõua enam randa!

Ma haarasin oma veekindla koti maast, et vesi seda ära ei viiks, ent mu seltsimehe kott ujus juba kaugel, kaasa kistud veevoolust. Seisukord muutus väga tõsiseks. Meil polnud kuskilt abi oodata, sest keegi ei teadnud meie karil viibimisest, ja nagu ma juba tähendasin, oli saarel väga vähe elanikke, nii ei võinud palju sellelegi loota, et mõni juhuslikult meie häda märkab.

Pikk öö seisis meil ees, täis piinarikast vaeva. Kas jõuame üle elada selle öö, hoides kramplikult karist kinni?

Möödus mõni hetk, täis hirmu ja ahasust. Siis tuli mulle järgmine mõte: võtsin kotist muude asjade hulgas kaasatoodud suure tüki tugevat nõöri ja tõmbasin selle ühest august, mille vesi kaljurahnu purenud, nõnda läbi, et saime end nõöri otstega siduda. Sel viisil võisime olla kindlad, et vesi meid karilt merele ei vii, kui nõör küllalt tugevaks osutub ega rebene. Nii siis ei jäänud meil muud, kui loota...

Kõige hirmu juures ma ei unustanud mahutada kotti meie leitud haruldast merianemooni ning kotti siduda käe külge.

Vesi tõusis üha... Varsti me jalad ei suutnud püsida kari pinnal, vesi tõstis

meid üles ja olime sunnitud kogu aeg töötama kätega või laskuma selili, et hoida end veel ja mitte uppuda. Et aga nöör meid hoidis, siis polnud karta, et lained meid karilt merele viivad. Oh, milline öö ootas meid!

Vahel riivasid kalad meie kehi, ent nood olid süütud sellid ja me ei kartnud. Kuid järsku ma märkasin suurt varju lähenevat meile, ning kohe sain aru, et see oli hai.

Külm juga jooksis meil üle selja.. Nüüd teadsime, et viibime suurimas hädaohus... Me hakkasime metsikult karjuma ja mõirgama, pekstes jalgadega vett. Kohutav mereelukas ehmus sellisest lärmist ja eemaldus veidi, et olukorra üle järele mõelda.

Hetkeks olime päästetud, kuid kui kauaks?

Öö saabus kiiresti. Meie peade kohal süttisid lõunatähed, imekaunid ja säravad, ent meie uskusime neid nägevat viimast korda. Äkki nägin haid üsna minu kõrval. Ma vehkisin käte ja jalgadega, karjusin ja ulgusin kõigest jõust, ning see kisa võis olla jube, sest surmahirm valdas mind — haigi näis seda kisa kartvat. Ta eemaldus jälle, et siis uue hooga söösta minu poole. Ta haaras mu kotist, mis oli,

nagu juba tähendasin, mu käe külge seotud. Üks tõmme — ja kott kadus eluka lõugade vahele. Hai pidas seda nähtavasti elavaks olendiks.

Peaks ta sellest lämbuma! — soovisin südamest.

Ja — imelik, hai ei püüdnudki meid enam tülitada. Ning pikkamisi, pikkamisi kadus öö — me olime ikka veel elus! Sama järsku, kui õhtul tõus, nii tuli nüüd mõõn. Vesi langes kiiresti, ühes veega ka meie, varsti tundsim, kuis me jalad ulatusid kari pinnale ja lõpuks — võisime juba istuda kaljule. Olime surmani väsinud...

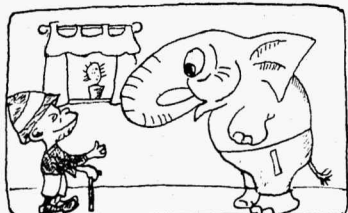
Ent kartsime magama jääda väsimusest, kartsime jääda uue tõusu kätte, seepärast ei puhanud me karil kaua, vabastasime end ruttu nööri ja sumasime läbi madala vee ranna poole, kuhu ka viimaks, viimaks jõudsimegi.

Langesime liivale, ja raske uni valdas meie meeli.

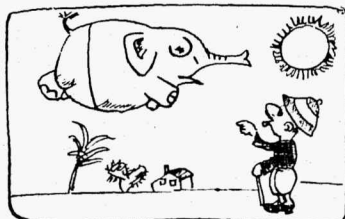
Alles viie tunni pärast ärkasime. Rõõmsalt sammusime küla poole, kus asetses meie elamu.

Nii lõppes meie seiklus siiski õnnelikult, ainult kaotatud haruldasest merianemoo-nist oli meil väga kahju.

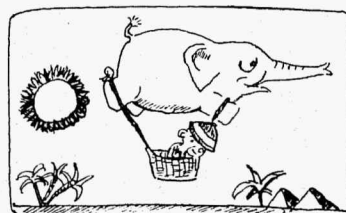
Džumbo õhureis

Džumbo reisib Džimiga läbi suure laia Aafrika: Džumbol puuduvad ju tiivad, ent kõrves jalad raskelt viivad.

Kuid Džumbol ikka kaval pea: tal tuli meelde mõte hea. Puhus täis end läbi londi nagu muinasjutu tondi.

Džumbo nagu õhupall nüüd lendab lõunataeva all. Džimil istu gondlis hea — vaat elevantil selge pea.

Meie esivanemate Kehaharjutused

Arp Rullingo

Hiljuti sattus mulle pihku saksa spordi-leht. Mul ei pruukinud kaua lehitseda, kuni leidsin sealt suurte tähtedega kirjutatult: „Maa, kus on tugevad mehed!“ Maa, millest seal juttu — on Eesti. See oli peale Euroopa maadlusmeistrivõistlusi.

Tihti leidub ka teiste maade lehtedes kirjutisi Eestist, eriti siis, kui meie sportlased on taas mõne suursaavutisega hakkama saanud. Meenutagem viimaseid olümpiamänge, kus Palusalu tuli kahekordseks olümpiavõitjaks, Londoni suurvõistlusi, kus Toomsalu kaugushüppes võitis paremaid kaugushüppajaid, Euroopa esivõistlusi, kus Kreek tuli meistriks kuulitõukes, Viidingu, Sule, Issaku suurvõite, meie laskurite imestlemapanevaid saavutisi, Kotka tulekut Euroopa meistriks kõige tugevamas kaalus. Kui jälgida meie sportlaste edu, siis peab imestlema, kuidas nii väike riik, nagu Eesti, suudab üsna paljudes spordialades olla parim maailmas, võita suurriike, kus mitusada korda rohkem inimesi, ühtlasi suurem valik sportlastest. Ent ometi suudab väike Eesti võita. Kas see ei näita, et eestlased on tugev rass, arenenud ja tugevad inimesed? Või miks muidu saksa spordileht kirjutab Eestist — maast, kus on tugevad mehed.

Aga tugevad oleme me alati olnud. Isegi nii tugevad, et meie kauged esivanemad ei kartnud asuda elama maa-alale, mis oli veel osalt külma võimuses: sedamööda, kuidas Läänemere kaldal asetsev maa muutub kliimatiliselt elamiskõlvuliseks, hakkab sinna rändama inimesi. Eesti esimesed senituntud asukad olid leidude põhjal otsustades samuti kui teiste Läänemeremaade samaaegsed elanikud kalastajad, kes elasid eeskätt järvede rannikul, ühtlasi ka jahimehed, kes said elatist tolle aja metsades elutsevate loomade küttimisest.

Meie esivanemad on olnud ehtsad looduselapsed, nad muutusid elava ja elutu looduse valitsejaks. See kaugel aeg ei suuda meile palju rääkida, me võime ainult mõnede väliste mär-

kide varal kindlaks teha, kuidas sel ajal võis meie esivanemate elu toimuda. On teada, et üldine kultuuriline arenemine ei käi ajaloolises ajajärgus mõnd kindlat ettekirjutatud teed, mille kaudu liiguvad teadlikud suguharud, vaid selle arengu käik on suuremalt jaolt täiesti automaatne olnud. See on ikka allunud võimsaile välismõjudele, mis ei olenenud inimeste tahtest. Ideed ja eriti nn. ajaloolised ülesanded on tolleaegse inimkonna arenemisloos palju väiksemat osa etendanud kui seda harilikult kujutellakse. Me eksime tihti, mõttes endisi suguharusid omavoliliselt välja töötatud mõõdupuuga. Vaba taeva all areneb ajalooliste sündmuste käik, kõike määrab ja juhib ei keegi muu kui ainult füüsiline tarve, ja vaadeldes ükskõik missugust sündmust ning tema põhjust, ei tule asetada esimesele kohale inimese teadlik tahe, vaid sündmuste ja nähtuste hädatarvilisus.

Kehaline jõud, vastupanu ja osavus oli igale looduserahvale vajalikuks omaduseks. Sõjakate naabersuguharude hulgast jäi võitjaks see, kes kehalise tubliduse poolest oli teistest üle. Osavaimad, tugevaimad ning otsustusvõimelisemad indiviidid olid üldises lugupidamises, sest nemad olid oma sugukonna eluvõime säilitajad. Nende füüsiline üleolek tagas nende eluõigust. Juhiks valiti tugevaim ja osavaim, nii toimus loomulik valik, nagu kõikjal looduseski, kus võitjaks jääb tugevam.

Juhi sõna oli maksev, teda austati ja noored nägid temas ihaldatud eeskuju, kelle sarnaseks ihkasid saada. Hakati juba noorelt arendama oma jõudu, otsides vastaseks endasuguseid. Noored maadlesid, jooksid, heitsid oda, lingu jne., leides ergutust, tuge ja juhatust vanadelt. Nii toimusid meie esivanemate loomulikud kehaharjutused. Looduserahvastel leiame veel tänapäevalgi sääraseid loomulikke kehaharjutusi.

Selle ajajärgu inimene on elanud samades looduslikes oludes nagu meigi ja tema kultuur

on primitiivne inimese vaimu ja ümbritseva looduse moodustis. Metsades püüab ta põtru, metskitsi ja sigu, metssõnne ja karusid. Metsast korjab ta ka metsõunu, pähkleid ja marju. Hiljemini on tal juba koduloomi, lehmi, lambaid, kitsi, sigu ja koeri. Ta kasvatab juba nisu, kahe- ja kuuetahtulist otra. See periood on tähtsamaid astmeid inimkonna kultuuriloo redelis, sest selle aja jooksul loodi kõik vaimse ja materiaalse kultuuri alused. Mitte ainult põllu- ja loomapidamine ei löö õitsele, vaid kujunevad esimesed riiklikud organisatsioonid ja usundite kontuurid. Sellest ajast võime hakata lugema ka sporditreeningu algeid.

Aga üks olnud kogu selleaegne elu tervenisti kehaline harjutus — seda nõudsid elamisviisid. Et jaht, mida võivad meil tänapäeval harrastada veel ainult üksikud sportlikuks lõbuks, kõnesoleval ajal suurel määral elatas kogu siinset rahvast, seletub muidugi meie maa tolleaegse metsarikkusega ja praegusest võrratult suurema loomade rohkusega. On arusaadav, et küttimine oli seoses suurte raskustega. Tihti tuli võitlusse astuda loomadega ka käsitsi. Jahiriistadega sooritati harjutusi, püüti arendada kiirust, osavust, tugevust, sest elu nõudis seda.

Kõnesoleva aja liiklev eluviis, alatised kalastus- ja jahiretked pidid üldiselt arendama liiklemisabinõusid, ja need ongi, võrreldes üldise kultuuritasemega, olnud üsna edenenud ja mitmekesised. Nii maal kui vetel oli eriti talvel häid edasipääsuvõimalusi. Talvel tarvitasid eriti mägistes maakohtades soomeugrilased juba põlistest aegadest suuski. Soome ja Rootsi rabadest on leitud suuski, mis on selgesti nähtavalt kiviriistadega välja voolitud. Nii näeme, et tänapäeval tarvitavad spordiabinõud olid meie esivanematel ämmugi tuntud.

Üldiselt peeti kehalisest tublidusest vanasti suurt lugu. Ja see on loomulik, kui taas meenutame selleaegseid olusid. Loomulikult pandi ka kehalistele harjutustele suurt rõhku.

Skandinaavlaste ajaloolised pärimused, saagad, kõnelevad üsna sagedastest kokkupuuteist Läänemere idaranniku rahvastega, muu seas korduvalt ka eestlaste ja Eestiga. Nende varaste saagade teated on, tõsi küll, alles väga udused; neisse on segunenud tõeliselt vanadele elementidele lisaks palju hilisemaaegseid kui ka fantastilisi sugemeid, mida kõike on või-

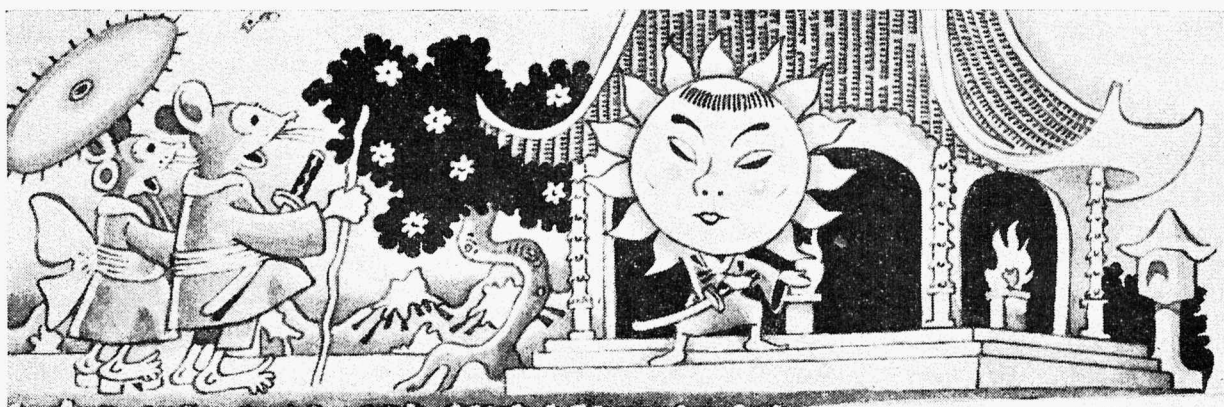
matu kindlasti eraldada. Ka pole alati selge, kas „Eesti“ ja „eestlaste“ all, nii palju kui neid seal mainitakse, on mõeldud iga kord just meie maad ja esivanemaid, või on neid nimetusi tarvitatud, nagu varemini laiemas mõttes, kogu Ida-Baltikumini ja selle asukate tähistamiseks. Kõige selle pärast pole neil pärimustel täit ajalooallikate väärtust, vaid neid tuleb võtta suurelt osalt rahvaluulena. Olgu siiski toodud väike näide.

Kõige tuntum meie maaga seotud pärimusist on Ynglinga-saagas esinev jutustus svealaste kuninga Ingvari surmast Eestis. See on järgmine: Ingvar „oli vägev sõjamees ja sagedasti väljas oma sõjalaevadel, sest enne seda rüüstasid Svea riiki palju mõlemad, nii taanlased kui idatee mehed. Kuningas Ingvar tegi rahu taanlastega ja hakkas tegema rüüstesõite ida poole. Ühel suvel viis ta oma väe välja ja sõitis Eestimaale (til Eistlanz), rüüstas seal terve suve kohal, mida nimetati at Steini; seal tulid eestlased (Eistr) peale suure väega ja neil oli lahing; aga maa vägi oli nii tugev, et svead ei jõudnud vastu seista; langes siis kuningas Ingvar, ta mehed aga põgenesid; ta on maetud seal, päris mere ääres, see on Adalysla's; sõitsid svead koju peale seda lüüasaamist. Nii ütleb Hvin Tjodulf (üks nende laulikuist):

Siis tõusis kuuldu,
et kuningas Ingvari,
Sysla sugu,
on surnuks löönud
ja helepäise
on hävitanud
seal Eesti vägi,
kus vete süda
ta auks laulab
oma lainete laulu,
kus langes vürst.“

Ingvari surm asetatakse üldiselt u. 600. a-sse p. Kr.

Need, kes Läänemere kaldale elama olid jäänud ja end kindlalt sisse seadnud praegusse asukohta, olid eestlased, tublid ja võimsad, kehaliselt kõigekülgselt arenenud inimesed, meie esivanemad. Neil hakkas arenema kultuur, kindel kord; nad olid tublid sõjamehed, samuti töömehed. Maa asumiseks oli küll tunduvalt kehvem kui lõuna pool, samuti oli

Õnneotsing

Jaapani muinasjutt

Suurel, ilusal legendikul, mida toitis bambusesalust ümbritsetud järv, avarate riisipõldude keskel seisis ruumikas talumaja. Selle maja tagavarakambri nurgas, müüri sees, oli rõõmus ja lustlik hiirepaar enesele mugava kodukese ehitanud.

Mõne aja pärast sündis neile tütreke ja nende õnnel polnud otsa ega aru.

Hõbesabake — selline nimi sai väikesele hiiretüdrukule — kasvas ja kosus suurepäraselt: tema rõõmsad silmad särasid nagu mustad pärlid, ta hall nahk oli siidpehme ja hiilgas hõbedaselt kuuvalgel, ta nobedad käpakesed ja lustlik sabake, tema roosalt läbipaistvad kõrvakesed ja hele

kõhuke tegid ta välimuse nii kauniks, et kõik hiired, kes teda nägid, tundsid temast suurt rõõmu ja meelehead. Nõnda kasvas ja elas Hõbesabake oma vanemate majas, ning kõik kiitsid ta ilu ja headust.

Kui Hõbesabake sai abiellumisealiseks, vanemad hakkasid arutama, keda nad võiksid valida abikaasaks oma kaunile tütrele.

Ükski tuttavaist polnud, nende arvates, Hõbesabakesele küllalt hea, küllalt rikas ja võimas. Viimaks, pärast pikka kaalutlemist ja nõupidamist, nende valik langes Päikesele, ja nad otsustasid asuda teele Päikese lossi poole. Sinna jõudnud, nad

kliima karm, kuid sitked eestlased ei kartnud asuda sinna elama. Eks see näita häid kehalisi võimeid. Alaline võitlus loomadega, loodusega, naabritega on karastanud meid veelgi. Kõigi raskuste peale vaatamata jääda võitjaks, see eeldab tublit tõugu!

Miks imestleda, kui meie sportlased nüüdki näitavad, et nad suudavad sammuda oma spordisaavutistega teiste maade sportlastest ees, sest eestlased on juba kaugetest esivanematest saadik olnud kehaliselt võimsad inimesed. Meie sportlased suudavad väljapaistvad olla, neil on kõik eeldused selleks, et olla maailma parimate sportlaste esirinnas, sest meie oleme tervet tõugu, mis on üheks eelduseks

sportlikkudele suursaavutistele. Kuid on loomulik, et eduks ka kõigekülgsest tervisest veel alati ei aita. Tuleb enne näha palju vaeva, harjutada kümneid aastaid, kuni jõuda suurvõitudeni. Need, kes noorelt hakkavad oma keha arendama, need seisavad lõpuks suursaavutiste ees. Teame, et Palusalu, Toomsalu ja kõik teised eesti sportlased on juba pisikeste poistena hakanud sportima. Nüüd on nad suursportlased. Ütleb ju vanasõnagi, et harjutamine teeb meistriks. Teades, et evime esivanematelt pärandatud tervise ja jõu, võib meist igaihest kunagi võrsuda kuulus sportlane, kes paneb endast ja väikesest Eesti riigist kõik suurriigid rääkima.

koputasid, ja Päike ise avas neile värava. Päikese sära ja hiilgus täitis neid suure austusega, nad kummardasid lugupidavalt ega saanud esialgu sõnagi suust, olles väga hirmunud. Alles siis, kui Päike neile lahkelt naeratas, julges hiireisa oma murest rääkida ja paluda:

„Oo, Päike, sa oled ilus ja sinu võidurikka võimu ees kummardab kõik. Võta mu tütar endale abikaasaks!“

Päike aga langetas oma särava pea ja sõnas mõtlikult:

„Teie ettepanek teeb mulle suurt au, ma abielluksin teie tütreaga meelevdi, kuid vägevaim maailmas pole mina. Minust vägevam on too Pilv, mis sõuab seal eemal. Soovi korral ta heidab mulle varju ja minu kiirtel pole jõudu temast läbi tungida.“

Hõbesabakese vanemad pöördusid ja nägid suurt, tumedat Pilve, kes lähenes kiiresti. Mõne hetke järel jõudis ta kohale ja varjas Päikese ja selle lossi nii põhjalikult, et ilm muutus hoopis hämaraks.

Oli selge, et Pilv oli Päikesest võimsam.

Hiired-vanemad kummardasid Pilve ees ja palusid teda naida Hõbesabakest. Pilv tegi väga tõsise näo ja lausus:

„Ma olen küll tugev ja suudan nii mõndagi. Ent minust tugevam on Tuul, kes mind võib mängides puruks rebida, mind igasse ilmakaarde laiali paisata, ning ma pean nobedalt põgenema, kui tahan säästa oma elu.“

Nõnda rääkides Pilv poetas paar paksu pisarat, sest tal oli endast kahju.

Hiired läksid edasi. Pärast pikka rännakut nad kohtasid Tuult. Kui nad temalegi oma hädast rääkisid ja esinesid palvega Hõbesabakesega abielluda, naeratas

Tuul edevalt ja oli väga meelitatud. Siis aga ütles ta üsna tasa:

„Nii tugev, kui ma ka olen, ei saa ma midagi tole Müüri vastu, mis seal seisab. Müüri rind murrab mu jõu, ma ei suuda seda läbida ja pean end alati lööduks tunnistama. Näete, ma pole tugevaim maailmas, seepärast pean teie tütrekesest loobuma, ehkki ta mulle väga meeldib.“

Väsinult ja murelikult lonkisid vanad hiired Müüri juurde ja jutustasid kõik, mis neil südamel lasus. Müür ohkas ja kõneles:

„Kahjuks olen väga kaugel sellest, et olla tugevaim maailmas. Ma suudan küll Tuulele vastu panna ja isegi Päikese kiired ei tungi minust läbi, kuid — kas näete toda auku mu vasemas nurgas? Üks noor hiir on selle sinna sisse purenud ja iga päev ta pureb edasi, nõnda et hävitab mu toed, ning siis ma langen kokku... Nüüd te näete, et allun — hiirele. Võtke kuulda mu nõuannet, laske Hõbesabakesel abielluda tole Vägeva Hiirega ja ma usun, te ei kahetse seda iialgi.“

Vanad hiired tänasid Müüri südamliselt ja jooksid Vägeva Hiire elamu juurde. Sinna saabunud, nad taipasid, et Vägev Hiir elas samas majas, kus nemadki, ainult teises nurgas.

Lähemal pühapäeval nad külastasid siis naabriperet ja varsti pärast seda peeti Hõbesabakese uhkeid pulmi naabri perepojaga, kes polnud keegi muu kui Vägev Hiir.

Hõbesabakese vanemad nautisid kaua, kaua oma tütrekesse õnne, õnne, mida nad läksid kaugelt otsima ja mille leidsid hoopis lähedal.

Õige tee

Prantsuse keelest tõlkinud K. M.

Kaunil suveõhtul istus Lõuna-Prantsusmaal auväärt vanaisa oma maja aias murupingil. Põlvedel hoidis ta väikest poissi, kuna kolm suuremat last tema jalgade ette murule olid laskunud, et kuulata neile lubatud juttu.

„Olge loomadega head,“ algas vanaisa. „Loomad on tänulikud neile osutatud heategude eest ja saavad sageli meie ustavaimaiks sõpradeks. Te leiate selle kohta tõendeid selles, mida teile praegu jutustan.

Olin tollal viieaastane poisike, just nii vana kui sina, mu väike Paul.

Ühel õhtul mängisin aias, mis ümbritses mu isamaja, kui üks verine pääsuke mu jalgade ette kukkus. Naabermaja ulakale poisile valmistas julma lõbu tabada lennul oma tuliriisitaiga linnukesi, eriti osavaimaid õhusõudjaid pääsukesi, et oma osavust näidata. Seda pääsukest, kes mu jalgade ees murul siples, oli ta tiivast haavanud. Ma tõstsin vaesekese üles, silitasin teda kaastundlikult ja katsin teda suudlustega. Kiiresti jooksin majja ja näitasin teda emale. Ema abiga valmistasin samblast ja puuvillast pesa ja paigutasin sellesse väike haige. Katsime teda pehme villase riidelapiga, et teda külma eest kaitseda. Teisel hommikul tõusin vara. Mul ei olnud rahu, pidin ju vaatama, kas mu pääsuke veel elab. Kujutelge endile mu rõõmu, kui mu hoolealune, niipea kui pesalt katte eemaldas, tänuliku pilguga ja kartuseta mulle silma vaatas. Ta taipas juba, et mul temaga head mõtted olid. Pakkusin talle leiba, aga seda ta ei võtnud vastu. Mu ema ütles, et pääsukeste toit on putukad. Ruttu püüdsin mõned kärbsed, ja haige võttis need mu näppude vahelt vastu. Olin nii õnnelik, et võisin oma pääsuke tervenemist loota.

Kui päike paistis, viisin pesa aeda, asetasin ta aknalauale ja püüdsin hoolega kärbsed. Korraga ilmus teine pääsuke nähtavale, kes kiirel lennul ligines pesale, leebeid õrnushääli kuuldavale tuues. See oli isapääsuke, kes oma seltsilise oli leidnud ja nüüd oma kaastunnet ta haiguse puhul ja rõõmu tema jälleleidmise üle avaldas. Olin küll alles üsna väike laps, siiski liigutas see pääsukeste tundeavaldus mind hingepõhjani. Hüüdsin isa ja ema sinna. Ka nemad vaatasid seda etendust niiskeil silmil. Kui tahtsin lähemale astuda, lendas isapääsuke ruttu minema ja peitis enda meie maja aknanurka ühte pessa. Nähes oma eluseltsilise lahkumist, kõlas vaese haavatu suust nii liigutav kaebehelin, et see mu isa südames sügavat kaastunnet äratas. Isa pani samblast pesa ühes haige pääsukesega lahtisesse linnupuuri

ja kinnitas selle rõdu akna külge. Kohe lendas isapääsuke oma pesast välja ja tuli varsti oma haigele naisele kärbsed tooma. Kiiresti lendas ta jälle minema ja tõi siis suure nokatäie toitu poegadele, kes oma pead pesast välja pistisid. Mu isa ütles, et kaua see pääsuke nii suurele vaevale vastu ei suuda panna, kui ta üksi peab oma haiget seltsilist ja poegi toitma. Ta soovitas mulle pääsukest selles töös abistada. Rõõmuga hakkasin jälle kärbsed püüdma ja andsin need vaesele invaliidile. Ema upitas mind kõrgemale, et võisin enda püütud kärbsed ka poegadele ulatada, kes neid ahnelt, üks-teise võidu mu käest vastu võtsid. Mõnikord viisin neile ka lihakiukesi, mis neile nähtavasti niisama hästi maitsesid kui kärbsed. Isapääsuke lendles siis ümber mu pea, nagu tahaks ta mind mu heateo eest tänada. Õhtul katsime puuri riidega, et lindu öökülma eest kaitseda.

Nii möödus mitu päeva. Vahepeal olid pojakesed suureks kasvanud ja üleni sulgedega kattunud. Ühel ilusal hommikul ei toonud isalind neile enam toitu. Akna kohal siia-sinna lennates näis ta neid endale järgnema kutsuvat. Viimaks võttis üks poegadest südame rindu, asus pesa äärele ja vaatas igale poole ringi. Pika kõhklemise järel laotas ta viimaks tiivad ja heljuski õhus. Teine järgnes sellele, siis kolmas — kuni viimane pesast lahkus. Neid oli tervelt viis. Isa tiirles poegade ümber, neid julgustades ja vahvuse eest kiites. Ta täitis nende nokad õhus toiduga. Sel hetkel tuli ka haavatud ema puurist ja tahtis oma pere juurde lennata, aga haige tiiva pärast kukkus ta õuele. Kohe tõstsin ta üles ja panin ta ema abiga samasse pessa, millest äsja ta pojakesed olid välja lennanud. Mina ja isalind söötsime teda seal veel mitu päeva. Kui ma oma käe pesa avause poole sirutasin, tuli ta kohe ja istus mu käele. Minu ja mu ema silitused ja suudlused näisid talle väga meeldivat. Isalind lendas siis meie ümber, meid oma tiivaotstega puudutades, nagu meid tema naisele osutatud armastuse eest tänades.

Te teate, lapsed, et pääsukesed meist oktoobris lahkuvad. Kui nende ärarändamise aeg kätte jõuab, kogunevad pääsukesed juba varahommikul katuste harjadele, just kui tahaksid nad enne veel üheskoos nõu pidada. Siis tõusevad nad noolekiirusel õhku ja lendavad edasi, aga pöörduvad veel mõned korrad tagasi, nagu tahaksid nad oma vana kodukohta eksimatult meelde kinnitada, et kord tagasi tulles teaksid teda leida. Minu terveksaanud pääsuke lahkus mitmel korral oma seltsiliste kärarikkast koos-

olekust, laskus nõutult mu pea peale ja näis võitlevat minust lahkumise valu ja omastega pikale teele asumise iha vahel. Ka minu südamele tegi valu mõte meie eelseisvast lahkumisest. Oleksin ta meelsasti enese juurde jätnud, kuid mu isa ei lubanud seda teha. Ühel päeval lendasid kõik pääsukesed üheskoos suures, mustas parves minema, ja me ei näinud neid enam. Mu süda oli kogu hommiku väga raske. Öhtupoole kasvas mu rõhutatud meeleolu veelgi. Mul ei läinud meelest mu armas linnuke, kelle eest nii kaua olin hoolitsenud. Aed ja maja tundusid tühjad.

Isa sõitis linna ja ema läks meie naabrite juurde, nii et jäin üksi koju. Mulle tundus, nagu oleksin tervest maailmast hüljatud. Hakkasin nutma. Aeg-ajalt avasin aiaukse, et vaadata, kas ema juba tuleb. Seal sõitis maanteel vanker, mida juhtis naine. Vankri kõrval sammus kentsakais riideis mees, kes kandis väikest ahvi õlal. Mees jäi minu ette seisma. Ahv hüppas maha ja tegi mitmet moodi vigureid kepiga, mille ta enese taha viskas ja siis mõlema käpaga kinni püüdis. See kõik tegi mulle suurt lõbu. „Mul on veel teine ahv, väiksem ja kentsakam sellest,“ ütles mees. „Tule, mu laps, näitan teda sulle.“ Nende sõnadega tõstis ta mu oma käsivarrele ja viis vankrisse, mis jättis väikese ratastel seisva maja mulje.

Ta avas ühe ukse, lükkas mu sisse, ja vanker sõitis ühes minuga kiiresti minema. Ma hakkasin karjuma ja nutma, aga see kuri mees ähvardas mind lüüa, kui ma ei vaiki. Ma nuuksusin lakkamatult ja hüüdsin ema, ei julgenud aga kõvasti kisendada, sest mees hoidis piitsa käes. Viimaks väljus ta vankrist, ütles mulle aga enne kurja häälega, et ta mind surnuks lööb, kui ma häält peaksin tegema. Vankri nurgas kõssitas väike umbes kolmeaastane tütarlaps. Kui ta mu nuuksumist kuulis, tuli ta mu juurde ja võttis mu käe oma pihku. Tema kaastundlik pilk rahustas mind pisut. Ka üks koer vingus vankri põrandal. Tal oli suukorv peas, et ta haukuda ei saaks. Ma liginesin talle, silitasin ja kaelustasin teda nagu kaaskannatajat. Taibates, et suukorv talle haiget tegi, võtsin selle ära. Ta lakkus mu käsi selle eest ja vaatas haledalt otsa. Tütarlaps silitas teda ka ja pani oma käed tema kaela ümber. Selle eest sai ka tema koeralt rõõmsaid tänuavaldusi.

Oli juba pime öö, aga vanker vuras ühtesoodu edasi. Nuksudes sosistasin ema nime. Siis astus naine vankrisse ja käskis mind vaikida. Ta laotas ühe vaiba maha, millele ta mind ja väikest tütarlast käskis magama heita. Ühe rätiku viskas ta meile kattedeks peale. Ma ei saanud terve öö magada, tundsin ainult, kuidas vanker ikka edasi veeres ja mind mu kallist emast kaugemale kandis. Väheste peatustega, et hobust sööta ja puhata lasta, kihutasime teise

ja kolmanda päeva ikka edasi. Alles kolmanda päeva öhtul peatusime ühe kõrtsi ees. Väike tüdruk ja mina magasime samas kambris, kus mees ja tema nainegi. Nii olime alati nende silma all. Mees oli rändav ahvitantsitaja ja kometitegija laatadel.

Teisel päeval andis ta mulle esimest õpetust kunsttükide tegemises. Kui ma tema tempe kohe ei mõistnud järele teha, peksis ta mind halastamatult. Tüdruk oli juba õige osav. Teda kasutati avalikkudel etendustel rahva ligitõmbamiseks. Nende etenduste ajal lukustati mind iga kord kõrtsituppa või vankrisse.

Veiderdaja käsk oli, et pidin teda „papaks“ ja tema naist „mammaks“ hüüdma, nii nagu väike tütarlaps tegi, aga kui julmalt ta mind ka peksis, ma ei alistunud sellele tema nõudele. Mu vanemate mälestus oli mulle kallis, ma ei võinud neile pahadele inimestele siin vanemate nime anda. Olin väga õnnetu selle mehe juures, kes mind nii toorelt ja valjult kohtles. Tema naine oleks võib-olla minu vastu hea olnud, aga ta kartis meest ega julgenud midagi teha minu heaks.

Mimit, väikest tütarlast, ei löönud aga mees kunagi. Ta ei olnud küll tema tütar, vaid samuti kui minagi varastatud laps. Aga ta oli nii osav, nii mahe, et ta isegi tiigri oleks talt saks teinud.

Vaest koera löi meie halastamatu peremees sageli jalaga. Mimi ja mina püüdsime siis looma silitamisega ja kallistamisega lohutada. Ta armastas meid niisama õrnalt kui meie teda. Kogu päeva oli ta vankris nõõri otsas kinni ja öösi vankri all. Et temagi oli varastatud, kartis veiderdaja, et koer, niipea kui ta vabaks saab, ära jookseb ja oma õige peremehe üles otsib. Aga mina usun kindlasti, et koer seda ei oleks teinud, nii suurt poolehoidu osutas ta Mimile ja mulle.

Palju aega kulus, enne kui avalikult võisin esineda. Kui see toimus, ei olnud me enam Prantsusmaal, vaid naaberriigis, Itaalias. Et me peaaegu kolm aastat seal viibisime, õppisin selle maa keele ära.

Alguses oli minu ülesandeks väikest ahvi kanda ja teda lasta oma vigureid teha. Pärast pidin ise kõiksugu kunsttükke ette kandma ja oma osavust näitama.

Sageli mõtlesin põgenemisele, aga kuhu pidin minema, seda ma ei teadnud. Teiseks oli mul tunne, et teen Mimile ülekohut, kui teda üksi siia kannatama jätan. Vaiksest kannatades lootsin Taevaisa heldusele, kelle poole meie palves igal hommikul ja öhtul pöördusime, et Ta meid ühel päeval selle koleda mehe käest päästaks.

Nii olin juba üle kolme aasta veiderdaja juures elanud. Olime kogu Itaalia läbi rännanud.

nud. Ikka valusamini tundsi Mimiga, et olime koduta rändajad. Kuid meie vastastikune sõprus ja hea koera armastus meie vastu aitasid meid halba saatust kanda. Et ma oma kunsti juba väga hästi oskasin rahvale ette kanda, peksis mind mu käskija hoopis harvemini kui esialgu. Mulle meenub vaid üks juhus, mil ma jälle tema hirmsa viha alla satusin. See juhtus Tarantos, Itaalia kõige lõunapoolsemas tipus asetsevas linnas. Kui avaliku etenduse ajal juhuslikult üles vaatasin, nägin, et lapsed ühe läheda torni otsas pääsuke si õngitsesid. Selleks tarvitasid nad väikest sulge, mis oli pika nõoriga õngeridvale kinnitatud. Olgu, et pääsukesed kiires lennus sulge putukaks pidasid, olgu, et nad seda pessa tahtsid kanda, kuid nad avasid noka ja neelasid sule alla ühes terava õngekonksuga. Lapsed tõmbasid nüüd ridva ligi — ja ma nägin, kuid vaesed linnud mõne hetke õnge otsas rabelesid, lapsed neid siis lahti kiskusid ja surnuks pigistasid.

See kohutav pilt kütkestas mu terve tähelepanu ja ma ei teadnud, mida etendusel tegin. Selle tulemuseks oli, et suurem osa minu kunstükkidest ebaõnnestus. Veiderdaja sööstis hirmsas vihas mu kallale ja peksis mind rahva silma all. Ma nutsin südantlõhestavalt, aga mitte nii väga oma valu ja mulle osaksaanud häbistava kohtlemise, vaid rohkem kaastunde pärast vaeste pääsukeste vastu, kes laste käes piinasurma pidid kannatama.“

Siin katkestas vanake oma jutustuse. Ta suudles lapsi ja ütles: „Minu jutt on veel pikk. Et seda lõpetada, peaksime kauemaks üles jääma kui te harjunud olete. Teie ema kutsus teid magama. Homme pajatan teile edasi, kuidas mu kannatused lõppesid.“

Teisel päeval palusid lapsed muidugi vana isa oma juttu jätkata, ja ta algas sõnadega: „Itaaliast purjetasime Egiptusse. Ühel päeval läks meie peremees Aleksandrias pärast avalikku etteastet kohvikusse, kus ta sageli viitis oma vaba aja. Ilm oli kohutavalt palav. Selle asemel et vabal platsil kõrvetava päikese kätte jääda, põgenesime Mimiga lähedasse mošeesse, s. o. selle maa kirikusse. Seal valitseb muhamedi usk. Kui olime selle rahva usukombe järgi kingad jalast võtnud, anti meile luba istumiseks põrandavaibale, mis kattis kiriku põrandat. Ma olin üsna õnnelik, kui mošee lae all mõningaid pääsukest märkasid. Need linnud, keda igaüks hästi sallis, olid kibedasti ametus oma poegade toitmisega. Hetkel, mil oma käe sirutasin, et Mimile neid pesi näidata, tegi üks pääsuke iseäralikku, järsku häält, lendles ümber mu pea ja istus viimaks mu käele. Tundsin kohe ära pääsuke, kelle elu ma isakodus olles olin päästnud ja teda siis terveks põetanud. Olin täis ülevoolavat jälle-nagemisrõõmu. Suudlesin teda ikka jälle, nutsin ja naersin ega teadnud, mida pidin rõõmu pärast tegema.

Üks vana muhameedlane, kes meist mõned sammud eemal palvetas, tõstis imestudes pea, tõusis ja astus hämmastuses meie poole. Ta kõnetas mind oma keeles, mina vastasin itaalia keeles, et olen võõras ega mõista tema keelt. Õnneks kõneles vanake ka itaalia keelt. Jutustasin talle, kuidas ma nelja aasta eest pääsuke elu päästsin. Ta vastas, et tahtvat mu isa näha. Mu silmist hakkasid pisarad voolama ja ma jutustasin heale vanakesele, kuidas nurjatu mees mu varastas ja nüüd nagu orja kohtleb.

(Järgneb.)

Peetri suvituskiri ristiisale

„Armas ristiisa!

Tänu Sinu nõuannetele ja soovitudele lubasid vanemad mind maale suvitama. Olid koolide lahtisaamise ajal linnast ära sõitnud ja ma ei saanud Sulle head suve soovidagi. Ka siin on päevad möödunud kiiresti ja alles nüüd, peale suvistepühi, saan Sulle kirjutada. Siia sõites oli meele, mis kord suve iseloomustamiseks ütlesid. Sa toonitasid, et suve omadusteks, mida õpilased ja üldse kõik lapsed peaksid kasutama, on päike, vesi ja värske õhk. Samuti on mul meeles kõik juhised nende kasutamiseks. Et Sa näeksid, kui-

võrra hea õpilane olen tervise säilitamise ja kosutamise alal, kirjeldan siin lühidalt oma päevast tegevust. Talu, kus praegu asun, on maantee ääres, kuid eraldatud sellest tiheda lehtpuude reaga. See tõkestab tolmu taluhoonete juurde pääsemast. Õhk on siin alati hea ja värske. Eriti aga hommikuti tunnen erilist heameelt ja mõnu sellest lõhnade küllusest, mida levitavad puud ja põõsad. Tõustes võrdlemisi vara — ka magama heidan vara ja puhkan seetõttu alati hästi välja — teen hommikuse jalutuskäigu aias või niidul, mis asetseb talu läheduses. Pean tunnistama,

et pärast seda koju tulles isu, mis talvel vähenema kippus, on oma kõrguspunktil. Suure hulga võileibade ja piima hävitamine ei tee mulle mingit raskust. Ka pudrud maitsevad ülihästi. Tunnen kohe, kuidas muutun priskemaks. Ka talunik räägib, et olen läinud juba paari nädalaga näost paksemaks ja kehast tüsedamaks. Peale sööki lähen jällegi välja. Nüüd sean sammud tavaliselt maja taga metsas voolava jõe juurde. Vesi meelitab suplema. Kuid kinni pidades Sinu õpetustest, et täie kõhuga pole tervishoiuline kohe suplema minna, jalutan esiteks jõe ääres ja otsin ilusaid kaldaid, puhast jõepõhja ning kohta, kus ei ole külmi allikaid jõkke jooksmas. Pean ütleva, et siin on neid allikaid õige palju. Vesi on säärases kohas äärmiselt külm. Kord astusin niisuguses kohas jõkke ja varsti sain krambi jalga. Usun, et säärane ettevaatus suplemiskoha valikul on otstarbekas ka isegi kuldujule, sest ega krambiga vist ikka keegi ujuda ei suuda. Mina igatahes küll mitte. Leides mõne ilusa ja suplemiseks kõlvulise koha, riietun lahti ja hakkam päikesevanne võtma. Mäletan, kuidas möödunud aastal mererannas enda lausa ära kõrvetasin. Nüüd olen aga juba ilusasti pruun, kuid nahk pole veel kordagi kipitanud. See on seepärast, et tänu Sinu õpetustele oskan nüüd õieti ja tervishoiuliselt päikesevanne võtta. Esiteks vabastasin ainult mõneks minutiks jalad, järgmisel päeval alakeha ja hiljemini kogu keha. Aegamööda suurendasin päikese käes viibimise aega ja nüüd võin juba alasti üle tunni aja päikese käes rahulikult lamada. Kuid üle tunni ma küll palju ei ole, sest see pole jällegi tervisele hea. Pea on mul seejuures alati kaetud. Peale päikesevanne võtmist jalutan veidi metsa all, et jahutada kuumaks ja higiseks läinud keha, ja siis jõkke. Alul on vesi külm, kuid peagi tunnen mõnusat soojust üle kogu keha. Mõnikord, kui vesi siiski väga külm on ja soojatunnet ei teki, tulen veest kohe välja, sest muidu võib ju külmetuda. Ka tulen veest kohe välja, kui peale esialgset soojust algab uus külmatunne. Peale suplemist teen mõned võimlemis- ja

hingamisharjutused ja siis rõivastun. Koju jõudes ei ole veel alati lõuna valmis. Seda aega siis kasutan mõningate aiatööde tegemiseks, et karastada ka oma jõudu ja lihaseid. Aga küll maitseb siis lõunasöök! Ei ole enam säärast toitude valimist nagu linnas. Lõunasöögi järel puhkan tunni koos teiste taluelanikkudega. Õhtupoolikul jalutan jõe ääres, metsas või mängin teistes taludes lastega. Siin talus ei ole säärast last, kes minuga mängima sobiks. Kõik on juba märksa vanemad ja teevad tööd. Kuid ka need teiste talude lapsed teevad tööd. Nad aitavad vanemaid ikka jõukohastel toimingutel. Ning jõudu on neil kõikidel! Isegi minust väiksemad poisid on minust märksa tugevamad. Sulev — ta on naabertalu omaniku poeg ja väga kena poiss — ütleb, et jõud tuleb töötamisega käsi käes. Usun seda, sest tunnen ka oma jõudu kasvavat. Mõni õhtupoolik me käime koos jões suplemas. Vesi on siis veel soojem kui enne lõunat, kuid ei karasta nii hästi. Õhtusööki süüa samasuguse hundiisuga, kuigi sageli unest poolkiniste silmadega. Enne õhtusööki pesen end üleni ja peale sööki pole ma ka siin hammaste pesemist unustanud. Ning siis magama.

Sellest näed, et olen oma selleaastase suvega täiesti rahul ja soovin, et kõik lapsed saaksid oma suve maal veeta. Sulev, kellest eespool kirjutasin, sooviks Sinu käest oma tervise kohta üht ja teist küsida. Kas ta võib Sulle kirjutada, vastaksid siis jällegi „Päikese“ veergudel, sest oleme siin kõik „Päikese“ sõbrad.

Soovin Sulle head suve ja puhkust.

Peeter.“

Ristiisa vastus Sulevile.

„Väike sõber! Kõigile Sinu ja ka teiste „Päikese“ sõprade kirjadele tervishoiuliste küsimuste asjus vastan „Päikese“ veergudel suurima heameelega. Saatke aga oma kirjad aadressil: „Päike“, Tallinn, pk. 462. Peetri ristiisale.“

A.

Pöialpoiste Kingitus

Muinasjutt

B. Lukats'i illustratsioonid

Inger Urm — K./Ü. „Looduse“ selleaastase lastekirjanduse võistluse laureaat. Meil juba tuntud „Sinilinnu“ nime all

Kord elas pika valge habemega päkapikumees, kelle pojad olid seitse pöialpoissi. Päkapikumehel oli ümmargune punane nina, nagu päikesepaistel küpsenud õun, ent tema poegadel pöialpoistel olid suured kõrvad. Nad olid nimelt väga elavad poisid ja tegid oma vallatustega päkapikumehele palju tuska, mispärast päkapikumees sikutas neid kõrvust. Ja seda juhtus sageli — peaaegu iga päev.

Terve see perekond elas sügaval metsas, kus lehestik oli nii tihe, et harva tungis sinna mõni päikesekiir. Ainult ämblikud kudusid siin oma võrke ja sipelgad kõndisid ammutuntud radu.

Pöialpoisid loopisid üksteist päevad läbi käbidega, sest neil polnud muud teha. Vana päkapikumees hoolitses terve

perekonna eest. Nii mõnigi kord juhtus, et käbi lendas päkapikumehele prilliklaasi pihta, mis siis kildudeks purunes. Päkapikumees tuli ja sakutas jälle kõiki pöialpoisse kõrvust, mis venisid muidugi hea tüki pikemaks.

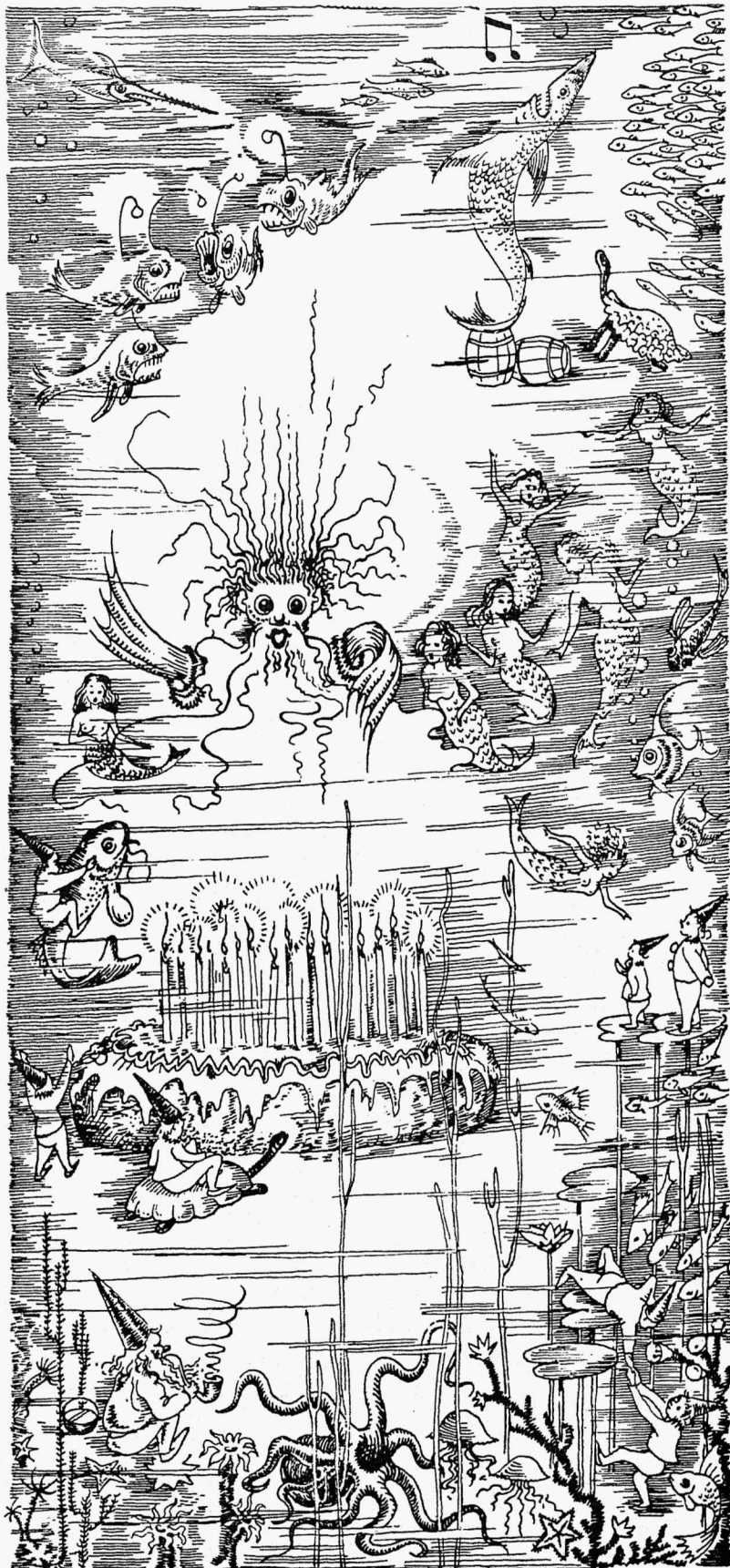
Ühel päeval läks vana päkapikumees metsa, et korjata käbisid ja taimi, millest keetis igasugu kummalisi jooke ja rohte. Juhtus tihti, et ööbik külmetas oma hääle keset kõige ilusamat lauluaega. Päkapikumees keetis talle teed metsadelõhnast, mis tõuseb pärast sooja vihma maa rüpest. Murdis ämblik ühe oma pikkadest koibadest, pani päkapikumees selle lahasse ja määris peale valuleevendavat salvi. Ja ühel päeval tuli väike kärbes nuttes. Kurjad poisid olid tal kiskunud välja mõlemad tiivad ja ta siis minema saatnud. Päkapikumees võttis plaastri, mille ta oli keetnud piginelkidest, ja kleepis sellega mõlemad tiivad ilusasti kärbesele selga. Kärbes võis jälle lennata. Seda ta tegigi, unustades isegi tänada.

Ka sel päeval oli tules suur pada, milles kees mingi vedelik juba kolmkümmend ööd-päeva järjest. Seal olid naeratused, mida päkapikumees korjas väikeste laste huultelt, kui neid kõditati põsest. Päkapikumees kavatses selle joogi viia Veealuse riigi valitsejale kingiks, kelle 700 aasta sünnipäev oli juba lähemal päevil. Vetevaimud nimelt ei tundnud naeru üldse ja päkapikumees mõtles sellega rõõmustada Veealuse riigi valitsejat ja tema tütreid, sest ka tema oli kogu perega palutud pidustustest osa võtma. Seepärast oligi kiire ja seepärast läkski vana päkapikumees ise kotiga metsa, sest ta teadis, et pöialpoisid oleksid kindlasti hakanud käbisõda pidama, unustades kõik muu. Pöialpoisid pandi pada valvama ja sellele tuld alla tegema.

Alguses läks kõik hästi. Aga siis muutus asi poistele pika-peale igavaks. Nad lasksid silmadel toas ringi käia. Lõpuks jäid need peatuma imelisel kimbul, mis rippus seinal teiste rohtude hulgas. See sisaldas sada ussihammustust, mida päkapikumees oli korjand paljastelt, ettevaatamatult inimesejalgadelt, mida oli salvanud mürgine rästik pikas rohus.

Pöialpoisid arvasid, et jook saab kangem, kui nad lisavad omaltki poolt mõne rohu, ja nad heitsid ussihammustustekimbu patta. Vedelik, mis oli enne selge ja rahulik nagu päikesepaisteline päev järve kaldal, hakkas nüüd vahutades keema. Samal silmapilgul tuli päkapikumees tagasi. Nähes, mis siin toimunud, ta sai hirmus vihaseks. Pöialpoisid lasksid kohe jalga, aimates, et midagi on korrast ära. Ainult Pukk, noorim pöialpoistest, jäi päkapikumehele kätte. See sakutas teda nii kõvasti kõrvast, et viimane tuli pea küljest ära ja jäi kohkunud päkapikumehele pihku. Nii jäi Pukk hoopis ilma ühe kõrvata. Tagasi teda kleepida ka ei saanud, sest ega see polnud õhuke kärbsetiib.

Jõudis kätte pidupäev. Päkapikumees ühes pöialpoistega oli aegsasti kohal. Nad kõik olid rõivastatud rohelisse ülikonda. Peas olid kõigil punased mütsid, mis olid seatud edevalt ühele kõrvale. Vana päkapikumees suitsetas pikka piipu. Pöialpoistel oli suitsetamine keelatud, mis pärast käisid salaja nurga taga suitsu tõmbamas. Ent Veealuses riigis oli kõikjal nii

vesine ja märg, et suitsetamisest polnudki suuremat mõnu.

Külalisi oli mitmeid-setmeid ja igast ilmakaarest. Ent kõige rohkem oli kalu. Isegi haikala oli palutud, kuid teised külalised hoidusid temast meelsamini natuke kaugemale. Haikala nägi seda väga hästi ja seepärast ta ei tükkinudki väga esiridadesse.

Kaugest ookeanisügavusest olid palutud elekterkalad, kes olid seadnud kõikjale üles tihedad elektrilampide read. Oli valge nagu päev ja särjed tahtsid oma silmad peast välja vahtida, nii toredasti oli kõik ehitud.

Peolaud oli kaunistatud merianemoonide ja vesiroosidega. Road olid kõige mitmekesisemad. Keset lauda seisis suur tort, millesse oli pistetud 700 küünalt Veealuse riigi valitseja sünnipäeva auks. Külluses oli ka marineeritud ja suhkurdatud vihmusse, mis oli särgede ja ahvenapoegade lemmikroog. Viimased sõid nii palju, et kõhud päris suureks paisusid, — jah, ühel ahvenal valutab kõht veel seitse päeva tagantjärele. Siis oli veel rohelisti suhkruherneid ja soolatud konnaliha, mis oli vähkide maiuspalaks. Ainult haikala kirtsutas veidi nina kogu selle kribu-krabu peale. Peoperemees märkas seda ja ta laskis kohe tuua suure heeringatünni, mis oli tublisti üle valatud ja pruuniks küpsetatud searasvas. Peale selle oli teda veel veeretatud tuhksuhkrus. Haikala sõi tünni suure mõnuga ära. Ta oleks hea meelega sünninud veel mõne peokülalisega, ent see pole peenemas seltskonnas kombeks. Seepärast ta pühkis ilusasti suu puhtaks ja alustas laulu igavese mere kohinast ja hukkunud laevadest, mis puhkavad liikumatult jahedas sügavuses. Kõik kuulasid ammuli sui.

Ent päkapikumehe perekond sõi ainult veidi päikeses küpsetatud roosilehti ja jõi peale kastet. Pöialpoistel olid kõigil pöidlad suus. See oli nende juures selline viisakus. Kuid vanal päkapikumehel oli siiski veidi piinlik, sest teised külalised kippusid selle kombe üle muigama. Seepärast ta käratas tasa poiste peale. Poistsid võtsidki pöidlad suust, ent nüüd ei

olnud neil kuhugi käsi panna. Nad topisid need sügavale taskusse.

Peale sööki andis vana päkapikumees naeratustejoogi Veealuse riigi valitsejale üle. Ussihammustused olid seal veel ikka sees, kuigi päkapikumees oli nende mõju püüdnud teiste rohtudega mahendada. Ent tal polnud enam aega olnud kogu segu ümber keeta.

Veealuse riigi valitsejal oli väga hea meel. Ta kutsus oma tütreid, kes olid väga ilusad tüdrukud, kuigi neil oli kalasaba ja nende keha oli üleni soomustega kaetud. Neid oli seitse, nagu pöialpoisegi, ja nad kõik olid saja-aastased, kuid see ei loe midagi, sest Veealuses riigis peetakse seda alles nooruseks. Pöialpoisid pungitasid silmi ja panid imestuse pärast isegi päkad uuesti suhu. Neile meeldisid tüdrukud väga. Isegi Pukil läks tema üks kõrv üleni punaseks.

Veealuse riigi valitseja maitses jooki ja andis ka tütardele. Ja kohe nad hakkasid naerma. Ent see naer oli üpris tige, oli ju joogi sisse segatud suur annus rästikumürki. Veealuse riigi valitseja naeris pisarateni vana päkapikumehe pika habeme üle, mis oli päkapikumehe uhkuseks. Ja tütreid hakkasid naerma kõiki külalisi. Nad naersid vaest ahvenat, kel valutab kõht. Haikala, kes ikka veel laulis, nad vilistasid välja. Ning väikesim tüdrukutest, kelle pärast Puki ainus kõrv õhetama löi, naeris üsna avalikult ja päris, et kas haug hammustas tema teise kõrva ära. Pukil oli väga piinlik. Ta tõmbas kurvast oma punase mütsi selle koha peale, kus enne oli seisnud kõrv, ja hiilis minema. Tema isa ja vennad tulid temaga kaasa, sest polnud mõtet kauemaks jääda.

Kodus sakutas päkapikumees veel kõiki pöialpoisse kõrvust, et nad olid rikkunud naeratustejoogi, kuid ettevaatlikumalt, et ka teised pöialpoisid ei jääks ühe kõrva. Pukk jäi seekord ilma, sest ta oli juba küllalt karistada saanud.

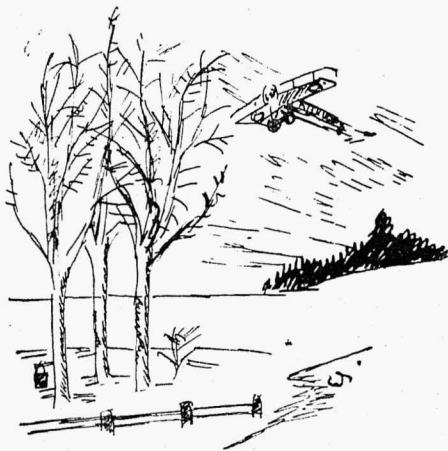
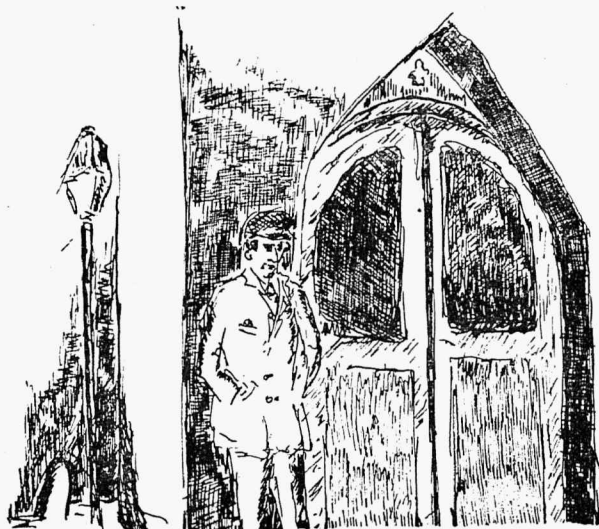
Ent kuhu jäid helged lastenaeratused? Nad olid vajunud pudelipõhja ega segunenud täiesti mürgise vedelikuga. Vetevalitseja tütreid valasid nad pudelit pes-

tes järve. Seal nad kerkisid pinnale. Võite neid näha säravatel suvepäevadel, kui päike paistab järveroogude vahele ja kiilid lendavad üle vee, siniste tiibade läikides. Siis näete vesiroosilehtede vahel

kuldseid sädemeid tantsivat. Need ongi naeratused, mida korjas vana päkapikumees laste huultelt ja mis põgenesid hämarast Veealusest riigist järve pinnale.

„Päikese“ joonistamisvõistluselt

Paremal pilt nr. 4. Autor jutustab sinna juurde, kuidas tema läinud ühel õhtul surmuaial mööda. Vihma sadanud. Kabeliväravas seisnud valge kogu, keda ta pidanud tondiks, ja peitnud enese suure hirmuga kraavi. Pärast osutanud valge kogu vihma eest varju otsivaks noormeheks.

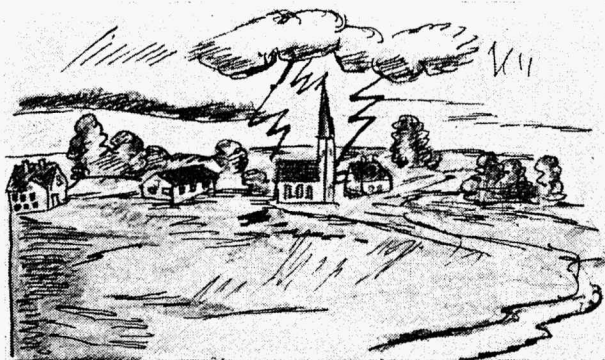

Vasemal pilt nr. 5.

„Olin varakevadel koplis kaskede juures, et mahla lasta, siis nägin esimest korda lennukit, mis lendas väga madalal.“

Paremal pilt nr. 6.

„Olin 6-aastane, kui olin maal tädi pool külas. Jaanipäeval oli äge pikseilm ja ma kartsin kangesti müristamist. Kui ma siiski julgesin aknasse vaadata, lõi pikne kolm korda kirikusse, aga kirik ei süttinud põlema.“

Minu suvituselamused

„Päikese“ ilukirjandusliku võistluse III auhinna töö

Heljo Viisimaa, 12-aastane

Otepää kõrgustiku keskses, kõrgete mägede rüpes asetseb Pühajärv. Järv on väga ilus. Tal on nägusad, põliste puudega kaetud saared. Kõrged, käärunilised kaldad moodustavad neemeki ja lahekesi. Vaiksel veepinnal peegelduvad järve ümbritsevad metsad ja põllud. Kauneim vaade järvele avaneb Hobusemäelt, mille jalalt välja voolab Väike-Emajõgi.

Hobusemäe jalal, Väike-Emajõe kaldal elab minu tädi. Maja piirab suur aed, kus kasvab palju tuhandevärvilisi lilli, puid ja pöösaid. Maja seina mööda kasvavad roosid ja ronivad vindid. Kaugemal aianurgas on mesipuud, seal lendavad mesilased sumisedes õielt õiele, korjates mett. Kesk aeda on kena tiik, kus onu kasvatatakse kalu. Tore on vaadata, kui kalad sulpsu löövad, nii et vesi lainetab. Ümber tiigi kasvavad sirelid ja toomingad. Kevadel, kui tiigi ümber sirelid ja toomingad õitsevad, on seal kõige ilusam, selleks ajaks sõidan minagi sinna suvitama.

Möödunud aastal viibisin seal suvest kuni järgmise aasta kevadeni. Olin nimelt enne seda raskesti haige olnud, mistõttu kooliarst vabastas mu üheks aastaks koolitööst. Et meil kodukohas on õhk täis õligaase ja põlevkivisuitsu, siis ei paku puhkus siin mõnusus. Seepärast otsustas isa, kui tema kuuajaline puhkus saab, kogu perega sõita tädi ja onu juurde suvitama. Pakkisime siis tarvilised reisutarbed kokku ja sõit läks lahti Tartu kaudu Puka jaama, kust buss viis meid edasi Otepää suunas. Teel tädi elukoha ligiduses astusime maha. Tädi koos oma perega oli meile vastu tulnud. 7-aastane Maiu ja 10-aastane Helga langesid mulle kohe kilgates kaela, kuna 11-aastane Heino tagasihoidlikult eemal seisis, kuid peagi sain temagagi sõbraks. Kõik imestlesid minu suurt nukku ühes toreda vankriga. Asusime siis rõõmsa keskustelu saatel tädi elamu poole minema. Ei puudunud ka tädilaste truu mängukaaslane — suur koer, nimega Pontu.

Pärast, söögiajal, ma veendusin Pontu aplas söögiisus. Mitte kunagi ei saanud ta sellest söö-

nuks, mis talle normikohaselt anti. Kostitasime teda hea meelega oma võileibadest, mida Pontu meile tänulikult otsa vaadates neelas.

Kord tekkis mul idee Pontut sõiduks kasutada. Rääkisin sellest Heinole, viimane lubas selle sõidu järgmisel päeval korraldada. Tema jutu järgi oli ta Pontut juba talvel kelgusõiduks kasutanud, ehkki vesiste tagajärgedega.

Hakkasime siis homseks sõiduks ettevalmistusi tegema. Heino tõi kõigepealt väikese neljarrattalise vankri välja, millega tädi lehmadele väljalt värsket rohtu koju vedas. Sõit oli kindlaks määratud Hobusemäe jalalt.

Järgmisel hommikul tervitas meid hele juunikuu päike, puistates ohtralt kuldseid kiiri Pühajärve luulelisele maastikule. Õhk täitus lindude sillerdamisega ja mesilaste suminaga, ning seda kõike kroonis käo rõõmus kukkumine naabruses asetsevast kuusikust.

Peale hommikueinet läks isa tädimehega kalastama, tädi ja ema aga siirdusid aeda. Meie, lapsed, võtsime siis vankri ja kutsusime Pontu kaasa, et minna mäele sõitu sooritama. Jõudes kohale rakendas Heino Pontu vankri ette, istusime neljakesi vankrisse ja Heino kamandas: „Nõõ!“

Kuid vististi on mainitud käskluse peale vaid hobused harjunud vedama, meie Pontu aga ei liikunud paigastki, vaid vaatas kuidagi häbelikult saba liputades tagasi. Isegi etteheidet paistis ta pilgust, millest võis välja lugeda umbes järgmist: „Ärge tehke minuga halba nalja!“

Heino käsutas meid nüüd vankrilt maha, et viia seda kõrgemale mäele. Istusime uuesti vankrisse ja nüüd läks sõit tulise kiiruga mäest alla, sest Pontu ei suutnud vankri survele kallaku tee tõttu vastu pidada ja oli sunnitud niioelda eest põgenema. Alla jõudes tahtsime veel sõitu korrata, kuid Pontu meie kavatsust taibates ei nõustunud enam üles tulema, lastes enda pikali vankri ette. Heino mõtles viivu, siis ruttas ta koju ja tuli natukese aja pärast tagasi, pool pätsi leiba kaenlas. Leiba nähes

tuli Pontule hoopis teine elu sisse, suugi hakkas tal vett jooksuma.

Heino lubas meile nüüd päris lausiku tee peal sõitu teha. Ta võttis taskust noa, lõikas leiva küljest parajad suutäied ja viskas teele ette. Nüüd saime päris ehtsat sõitu. Iga mahavisatud suutäie järele pistis Pontu järsu nõksuga jooksuma. Nii lühikeste peatustega sõites jõudsimpe peagi tädi õueväravani, siis lõppes ka kütteaine.

Lõunalauas ei puudunud sellel „koerasõidul“ ka omad järelkajad. Tädi leidis lauda kattes pool pätsi leiba puudu olevat. Järelepärimiste peale tunnistasime leiva kadumise põhjuse puhtsüdamlikult üles. Sai ühiselt naerda. Tädi-meis lubas Heinost inseneri koolitada, sest temast oleks loota sõidukite täiendajat.

Nii möödus suvi. Isa emaga sõitsid puhkuse lõppedes tagasi koju, mind aga otsustati jätta veel siia tervise kosutamiseks.

Saabus sügis, mesilased olid tädimehe aias suve jooksul intensiivselt töötanud. Tarude raamid olid tulvil kärjemett. Tädimehel andis paar päeva mett vurrida. Tore on süüa kärjemett. Võtad paraja tüki suhu ja tunned, kuidas mesi sulab suus kärjest eraldudes, kõditades õrnalt kurgulage. Sügisel läksid Heino ja Helga kooli, kuna mina ja Maiu jäime kahekesi koju. Olin kogu aeg kirjavahetuses oma vanemate ja sõpradega. Oli kangesti kahju koolis kaaslastest maha jääda, kuid polnud midagi parata.

Saabus talv, esimesed lumehelbed langesid vaikselt ja pehmelt, kattes maa valge vaibaga. Kadunud olid suvised huiked ja lindude laul. Laululinnud olid juba ammu lennanud lõunamaale, vaikselt ja märkamatu oli see lend toimunud. Kuid oli linde kohalegi jäänud ja ega me neid unustanud. Oli talviseid päevi, mil võimutses pakane ühes tuisuga. Siis ilmusid näljased linnud elamute ligi toitu otsima. Heino oli vabal ajal teinud lindudele söögi-maja. Tulid toredad punaste rinnaesistega leevikesed ja kollaste kurgualustega tihased. Tihastele panin pekitüki nõõriga välisakna külge rippuma. Oli huvitav vaadata, kuidas tihane nokkis pekki, seda osavasti oma jalgade vahele klammerdades. Leevikestele aga andsimpe söögilauale tangu ja leivaraase.

Möödusid jõulud ühes pööripäevadega. Päike hakkas ikka rohkem ja rohkem võimutsema. Ootasime igatsusega kevade saabumist ja kui ilmusid esimesed sooja tundemärgid, nagu jää pragunemine jõel, siis jooksimpe jõele, surusime kõrva vastu jääpragu, kuulates tuttavat veesulinat. Me teadsime, et need kevade veesulinat paisuvad ikka võimsamaks, otsides väljapääsu jääkaane alt, purustavad jää ja ujutavad üle kaldaäärsed heinamaad. Jääminek jõel oli tädilastele alati suursüdmuseks, millele ma ise ka kaasa elasin. Ühel aprillikuu hommikul üles ärgates vaatasime läbi akna jõele ja nägime, et jäämassid olid öösi liikuma hakanud. Kiiresti rõivastudes jooksimpe jõe äärde seda ligemalt silmitsema. Eemalt tuleb suure kiiruga võimas jääpank, keereldes karusellina ringi. Suure raginaga pörkab ta terav serv vastu jääsulgu ja keerab siis serviti üles. Seega omandab ta suurema pealesurumise võime, sulg ei suuda kauemini vastu pidada ja laguneb.

Oli jää läinud ja maa sulades ülased ja sinililled õitsele lõõnud, siis palusime tädimeest meile kasemahla puurida. Ühel kevadisel hommikul läksime ühes tädimehega metsa. Metsas valisime paar laia krooniga kaske, sest neil pidavat magusam mahl olema. Tädimees puuris kasetüvesse augu ja lõi tila sisse. Varsti ilmus puurimispuuruga segatud sogane mahl, esiteks kiiresti, pärast selgides ja aeglasemalt tilkudes. Rүүpasime mõnuga esimest kevadeandi, kasemahla. Tõime järjekindlalt mahla koju tagavaraks, millest tädimees oskas maitsevat jooki valmistada.

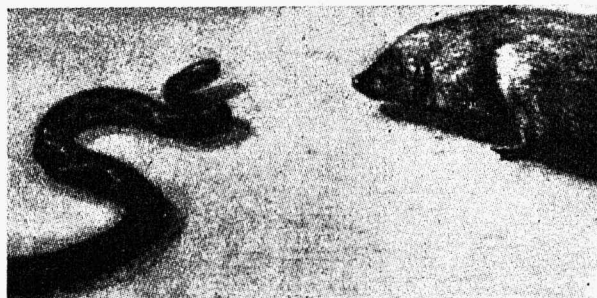
Elasin tädi juures nelipühadeni, siis tõusis suur igatsus kodu ja sõprade järele, pealegi teatas isa, et ta on eelolevaks puhkuseks mere-randa korteri valmis vaadanud ja ootavat mind nüüd koju. Kojusõidul tuli mind tädi ühes perekonnaga bussi peatuskohani saatma, ei puudunud ka meie truu sõber Pontu. Jumalaga jättes oli hirmus tühjusetunne hinges ja midagi nagu kipitas kurgus. Oli kahju lahkuda oma mängukaaslasist ja ümbrusest, millega nagu kuidagi ühte olin kasvanud. Veel viimased käepigistused ja tervituste saatmised, ning buss vuras minema. Aegamööda haihtus lahkumisenukrus, sest ees ootasid armas kodu, vanemad ja uued suvitusrõõmud.

Kummalist maailmast

Teddy-karu, mungod ja maod

Pildil näete lõbusat kolmikut. Nimelt Austraalia farmeri poega, pisikest koomilist Teddy-karu ja ligi kümne jala pikkust madu, kellele vahel läbisaamine suurepärase. Muide on see madu kõigiti ohutu ja süütu, nagu meie nastik. Teddy-karu aga on haruldaselt mugav loomake ja kui ta juba kord puu otsas istub, siis viitsib ta sealt vaevalt alla tulla.

Teisel pildil aga näeme kibedaid vaenlasi, nimelt mürgimadu, kellele mungo parajasti kavatseb kallale tungida. Mungo on kassi tõugu loomake, kellest suurem liik elab Põhja-Aafrikas ning Väike-Aasias, väiksem aga

Indias. Mungo on madude kibedaim vaenlane ja eriti Indias seetõttu koduhoidjana samuti lugupeetud, nagu meil kass või koer. (Kas olete lugenud Kiplingi „Rikitiki Tavy'd“?) India mungo ei kardaks isegi kobrat ja tungib talle pikema jututa kallale, pidades mürgist kobraliha maitsevaks pruukostiks. Kuigi rahvas arvab, et mungo on mürgi vastu tundetu, pole asi sugugi nii. Mao mürg tapaks mungo samuti kui inimese, kui ta ei oleks nii pööraselt väle ja parajal momendil ei suudaks mao kaelalüli läbi hammustada. Nii juhtub väga harva, et pisike mungo suurele kobrale alla jääb.

* *
*

Meil on ainsaks mürgmaoks rästik, kelle hammustus võib surma tuua. Kindlasti olete kuulnud, milline välimus on rästikul, siksakjoon seljal. Seepärast olge suvel palja jalu heinamail käies ettevaatlikud ning parem vältige selliseid kohti, kus olete kuulnud rästikuid pesitsevat. Muidugi hammustab rästik vaid siis, kui temale peale astute. Sellises kohas maha istudes koputage enne maapind hästi tugeva kepiga läbi, et olla kindel pahade seltsiliste puudumises. Maohammustuse vastu aitab, kui liiges ülaltpoolt haava tugeva nööriaga kinni siduda, haav puhta taskunooga suuremaks teha ja välja imeda. Aitab ka tugeva annuse viina joomine, seepärast pole halb, kui matkal kanda kaasas puhast piiritust. Esimesel võimalusel on kohe tarvis pöörduda arsti poole.

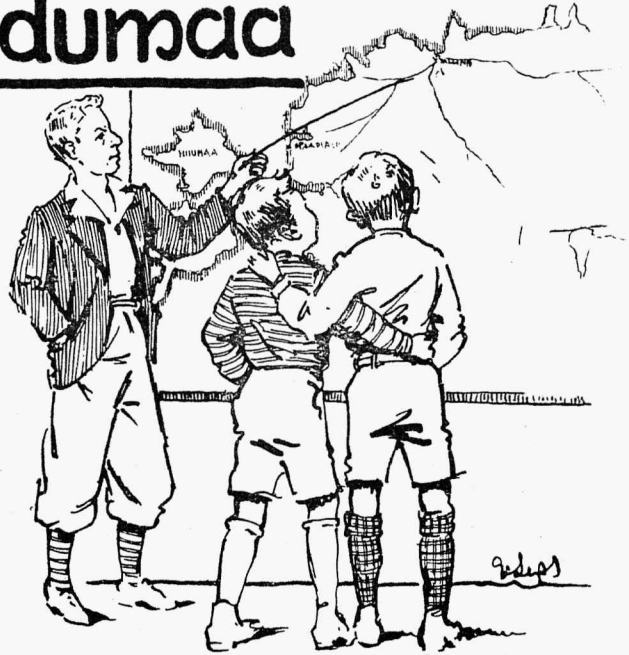
Mõnel pool on veel praegugi arvamine, et nastikud ja sisalikud on samuti mürgised. See on tühi jutt ja ebausku. Seepärast ärge neid loomakesi asjata piinake ega tapke.

TELLIGE „PÄIKE“!

Ringi ümber kodumaa

3.

Eelmises numbris lugesime, mida meie matkamehed nägid ja kuulsid Hiiumaal. Nüüd ootas toimetis jälle pikisilmi lubadustekohast kirja, mis saabuski suure hilinemisega. Nagu juba võis arvata, nägid Ülo ja Lembit nii palju uut ja üllatavat, et kuidagi ei saanud laua taha istuda. Lell aga ütles, et kirjasaatmine olevat nooremate asi. Noh, kui „Päikeses“ juuninumber pidi trükki minema, saabus viimasel minutil kiri Saaremaalt, mille autoriks Ülo. Siin ta on:

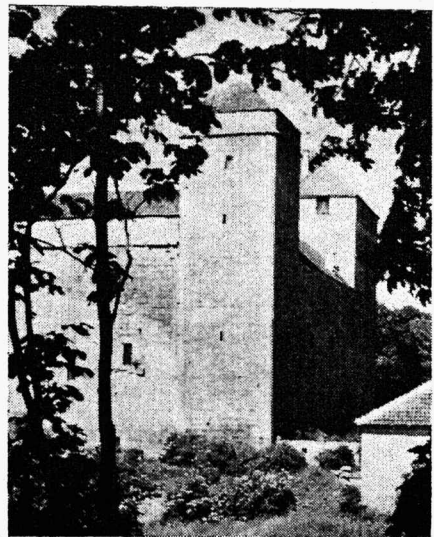

Armas „Päike“ ja klubiliikmed! Homme lahkume Kuressaarest laevaga, aga seda me praegu ei ütle veel, kuhu. Lell läks linna sõpru kohtama ja Lembit istub morni näoga voodil, käsi sidemes. Tema nimelt hakkas endale kadakast keppi voolima ja löikas põidlasse suure haava. Ta kaotas palju verd, et ta aga on vahva poiss, siis ei tulnud tal vesigi silma. Mis puutub nüüd Kuressaarde, siis on see ilus, puhas linn. Aga Kuressaare juures on meri nii madal, et sinna ei pääsegi laevaga ligi, seepärast peatuvad aurikud Roomassaare sadamas, mis on 4 kilomeetrit linnast eemal. Sealt saab sõita linna bussiga, autoga ja isegi raudteega. See on Saaremaa ainus raudtee ja vist kõige lühem Eestis. Meie muidugi sõitsime rongiga, nn. „suslaga“, mis on kole naljakas oma pisikese veduri ja väikeste, pealt lahtiste vagunitega. Aga päris kähku tormas see rong, kuigi mitte nii ruttu, et oleks saanud sammu pidada jalgrattasõitjatega. Nii sõitsime linna-parki jaama, mis pole suurem kui mõni Tallinna trammikiosk.

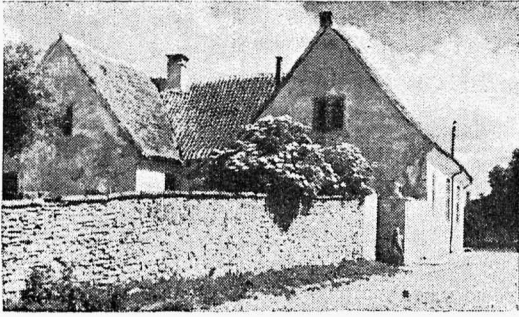
Lell võttis meile toa „Kuldoda“ võõraste-majas. Siis läksime linna vaatama. Linn on väga kena, väikesed valgekslubjatud kivimajad punaste kivikatustega päris uppused õitsevatesse aedadesse. Põlises pargis seisab süng vana piiskopiloss paksude kivimüüridega, mis

peaaegu täiesti tervena on säilinud läbi aastasadade. Hiljemini vaatasime mudaravilat, kus arstitakse jooksvahaigeid ja kuhu lell lubas pärast meie matka ennast ravima minna. Muidugi käisime Kuressaares ka suplemas. Seal pole küll suuremat liivaranda, nagu Pirital, selle eest on aga vesi nii soe, et Lembit arvas — ta hakkavat ujudes higistama.

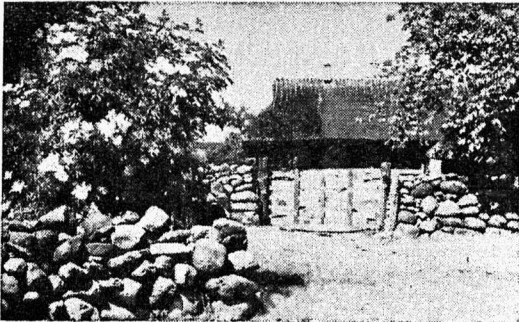
Kuressaarest sõitsime bussiga põiki läbi Saaremaa Kihelkonda. No oli tore sõit! Saare-

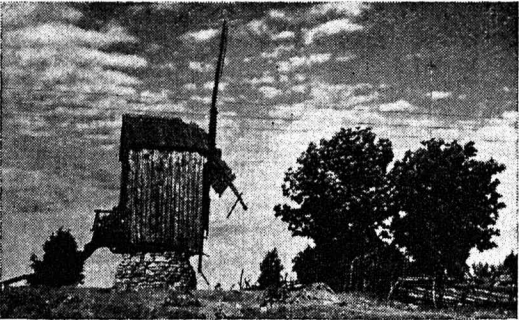
Piiskopiloss Kuressaares.

Kuressaare linnatünav.

Saaremaa talu. Siin elatakse veel esisade viisil õlgkatusega majas, mis piiratud paekividest aiaga.

Saaremaa tuulik.

maa teed on siledad nagu laud, siledamad kui Tallinna asfalt, ja kogu aeg viis buss meid läbi roheliste segametsade, mööda väikestest talukestest. Kihelkonna on keskmine alevik otse mere ääres, kaupluste ja kirikuga. Kihelkonnas üüris lell mootorpaadi, mis kihutas nagu nool üle lainete Vilsandi poole. Teel näitas paadimees kohti, kus veealused karid ning kus kursist kõrvale kaldudes võis kergesti õnnetus juhtuda. Ta rääkis ka, et siinsed karid on juba vanast ajast laevasõitjate poolt üks kardetumaid kohti, millest püütud võimalikult suures kaares mööduda. Lugematud laevad on leidnud siin endile haua. Umbes sada aastat tagasi tahtud Vilsandisse ehitada teistki tuletorni, et selle kardetava paiga eest laevu veel paremini hoia-tada. Uus torn ehitatud endisest veidi põhja poole. Tehtud juba sisemisi töid, kui torn korraga maha langenud, mattes töölised enda alla. Ainult see mees, kes üles joosnud teisi alla kutsuma, jäänud nagu ime kombel ellu. Nii jäänudki Vilsandi ühe tuletorniga.

Meie igatahes saabusime õnnelikult kohale. Vilsandi polegi nii pisike saar, nagu kaardiit oletada võib. Igatahes arvasime, et satume peopesasuurusele maalapile, kuid ühelt kaldalt polnudki teist kallast näha. Saar olevat tervelt kuus kilomeetrit pikk ja kaks kilomeetrit lai. Saarel on isegi veidi metsa, uhke kõrge majakas ja palju ilusaid maju. Lell viis meid kohe kapten Toome, Vilsandi linnuriigi kuninga juurde, kellel raputas kätt, sest oli temaga vana tuttav. Kapten Toom oli väga lahke mees ja et tal oli aega, lubas kohe oma linnuriiki näidata. Sõudsime paarsada meetrit eemal olevaile Vaika laidudele kapten Toome paadiga.

(Järgneb.)

Pidage silmas, et „PÄIKEST“ võib tellida alates igast kuust 3-ks, 6-ks ja 12-ks kuuks!

Kuningamäe saladus

Tiit Põldhein

E. Lepsi illustratsioon

(Järg.)

Eerik hõõrus magusa une silmist, hüppas kähku voodist ja hakkas rõivastuma. Ta haaras pükste järele, mis lebasid toolil.

„Pea, pea!“ hüüdis Jüri. „Kui sa nüüd oma uute riietega tuled karjamaale, siis sinust küll suurt asja ei ole. Lepistikus rebid kergesti püksid lõhki. Mul on siin veel paar vanemaid pükse ja katkine pintsak, pane parem need selga.“

Eerik oli juba teatud määral harjunud Jüri autoriteediga, seepärast ta ei hakanud vastu vaidlema. Et ta oli peaaegu niisama suur kui Jüri, ainult tublisti kõhnem, siis viimase riided sobisid talle enam-vähem. Isegi teise paari Jüri pastlaid pani ta jalga, sest Jüri ütles, et kaste olevat hommikul raudkülm ja kingadest ei jäävat midagi järele, kui ta need jalga paneks. Nii ta siis laskus Jüri järel trepist alla söögituppa, kuhu onunaine juba oli lauale pannud piima, leiva, või ja keedetud munad.

Et uni veel silmis, ei maitsenud toit kuigi hästi ja Eerik neelas isutult paar suutäit. Onunaine tegi poistele kaks tohutusuurit võileiba kaasa ning pilgutas silma:

„Oota, oota, küllap keskhommikuks läheb kõht heledaks. Eerik, kas sa jood Jüriga piima ühest pudelist?“

„Joon küll,“ vastas Eerik üsna leplikult, piiludes altkulmu Jürit, kes mehiselt, nagu töömees kunagi, hammustas võileiba. Õieti tundis Eerik nüüd Jüri vastu sooja poolehoidu. Jüri oli päris tore poiss ning hea seltsimees — polnud tema kohta midagi öelda! Kui Jürit siin ei oleks, sureks ta küll igavusest. Ning Jüri tundus kuidagi täismehelikuna, kelle selja taga oli palju julgem olla, ja kuigi ta polnud alati teenistusvalmis, oli ta nõu alati õigel kohal.

Poisid läksid õue, võileivad taskus, kuna väike karvanäss Tuks sörkis taga, hoolega saba liputades. Jüri avas laudaukse, kust varsti

tulid välja viis punast lehma, kaks mullikat ning nende taga kari määgivaid lambaid.

Hommik oli tõesti kaunis jahe, kuigi päike oli juba üsna kõrgel. Järve kohal heljus hall udu, haihtudes laiali nagu suits.

Kari läks väärikal sammul läbi õuevärava, pöördudes paremale karjateele, kuna Tuks hoollega jooksis ümber oma valvealuste, haukudes kärinal Kirjakut, kui see möödaminnes haaras põllult värsket ristikeina. Eerikule tundus karjamaale minek nagu sõjaretk kaugele, tundmatule maale, kus Jüri oli kindral ja tema kõigest adjutant. Viie minuti pärast oldigi karjamaal ning kari, Kirjakuga eesotsas, hakkas isuga sööma.

„Noh, mida meie nüüd tegema hakkame?“ küsis Eerik.

„Hoiame karja, mida muud!“ vastas Jüri. „Aga oota, ma meisterdan sulle pasuna.“

Ta võttis püksitaskust käänispeaga noa ja asus jämedatüvelise lepa juurde. Vedas hulga ringe spiraalikujuuliselt mööda koort alla ja tõmbas selle pika ribana lahti.

„Nüüd puu sureb ära,“ kohkus Eerik. „Ma õppisin koolis, et kui ta mööda koort ei saa mullast toiteaineid võtta, kuivab ta ära.“

„Ju ta muidugi kuivab,“ vastas Jüri ükskõikselt. „Aga lepestik on karjamaal isegi ülekäte läinud ja isa tahab seda lasta maha raiuda.“ Ta keeras lepakoore torru ja kinnitas otsa puupulgaga. Nii tuli pasun mis pasun. „No kuula nüüd!“ Ja Jüri puhus päris kõlavalt mitu korda.

„Katsu nüüd sina omakorda,“ andis ta pasuna Eeriku kätte. Kuid Eerik, kuidas ta ka püüdis puhkuda, ei saanud häält pasunasse. Kostis vaid ähkimine ja puhkimine. „Vaata, nii tuleb huuli kokku suruda,“ õpetas Jüri.

Pasuna puhumisega möödus aeg märkamata; päike tõusis juba keskhommikusse. Nüüd oli nii soe, et poisid ajasid kuued seljast ning võtsid pastlad jalast. Ühes palavaga ilmusid ka parmud, ägeda põrinaga tiireldes ümber lehmade. Tuks vaatas seda ärevalt pealt, punane keel rippumas lõõtsutavast suust.

„Kurjavaimu parmud!“ siunas Jüri. „Aja-
vad veel karja kiini. Pane seda tähele!“

Aga tähele panna polnudki enam midagi. Kõige vallatum mullikas tõstis korruga saba, tegi paar lustakat hüpet ja tormas lepestikku. Teine mullikas isegi möögis rõõmsalt ning tuis-
kas järele. Sedasama tegid lehmad, kuigi aeg-
lasemalt ja kohmakamalt. Ainult vana Kirjak
vaatas neile ükskõikselt järele ja heitis koguni
mäletsedes puhkama.

„Jookse sa sealtpoolt vastu,“ viipas Jüri käega, „tormavad veel võõrale põllule.“ Ise aga lippas lepikusse, Tuks kärinal haukudes järel. Eerik jooksis lepiku servale ja jäi sinna võõra rukkipollu äärde valvama. Peagi pistis mullikas pea tihnikust välja, kuid nähes Eerikut tõmbus kohe tagasi.

Tuksi haukumine ja Jüri hõiked kostsid vahel kaugemalt, vahel lähemalt, kuni mõne aja pärast Jüri hüüdis: „Eerik, tule siia!“

Kari oli jälle vanal kohal, kuna Tuks võidu-
rõõmsalt istus Jüri kõrval ja saba liputas.

Nüüd maitsesid võileivad ülihästi ja Tukski sai osa oma vahvuse eest. Et ilm ikka palavamaks muutus ja lehmad enam sugugi süüa ei tahtnud, piineldes parmude käes, ajasid poisid karja koju.

Peale lõunat läksid mõlemad oma tuppa, et teha väikest uinakut. Kui aga Eerik uuesti

ärkas, oli juba õhtu. Ta oli maha maganud kogu õhtupooliku. Häbelikult ronis ta trepist alla ja pahandas endamisi Jüriiga, miks see teda magama jättis.

Ühtki inimest ei olnud elumaja juures, ainult veskikoja uks oli avatud, kuigi polnud näha ühegi veskilise hobust. Eerik läks tam-
mile ja vaatas alla. Veskijärv oli tühjaks las-
tud, ainult väike oja nirises keset endist järve-
sängi.

Siis aga jäi ta kuulutama. Veskest kostis ununaise hääl.

„Jah, muidu ei oleks see asi üldse päeva-
valgele tulnud. Aga ma tahtsin poisi kuube
puhastada ja näen, kiri kukub taskust.“

„Aga mulle valetas poiss suu-silmad täis, et isa ei andnud ühtki kirja kaasa,“ vastas onu ja tuli lävele. Nähes Eerikut, ütles ta päris kurjalt: „Kas sa tead ka, missugusesse hirmsasse hätta sa oled oma isa saatnud, poiss?“

Eerikut läbis kuum viirg.

(Järgneb.)

Meie oma kaastöö

Aurikuga Kessulaiule

Koit Hirvelaan, 12-aastane

Oli veidi tuuline hommik, kui väljusime aurikul „Vormsi“ Haapsalu sadamast. Kui olime jõudnud Haapsalu lahe suudmeni ja saabusime Suurde väina, kõvenes tuul tunduvalt ja laev hakkas kiikuma. Nii mõnedki jäid merehaigeks ning läksid alla kajutisse.

Vormsi saar kadus juba horisonidilt, kui eespool hakkas paistma Hiiumaa ja muid väikesi saari. Sõitsime üsna Hiiumaa lähedalt mööda. Nüüd tegi aurik järsu pöörde kagu poole ning Hiiumaa hakkas jääma seljataha. Varsti kerkis esile hulk väikesi saari ning kui me nendest möödas olime ja Matsalu lahe juurde jõudsime, siis keeras aurik jälle lõuna poole ja nüüd tossutasime otse Kessulaiu sihis.

Varsti hakkas paistma Muhu saar ning kohe peale selle ka Kessulaid. Andis veel hea hulk aega sõita, enne kui jõudsi sinna. Sõitsime saare teisele küljele, sest seal oli veidi vaiksem ja parem maabuda.

Pardal olid meil ka mõned sõudepaadid, kuid nendega ei julgenud keegi maale minna, sest lainetus oli ikka veel päris tugev ja kardeti, et niisugused loksud lähevad ümber. Aurik vilistas mitu korda, tahtes sellega märku anda, et kaldalt saadetak mõni suurem mootorpaat. Kui aga vilistamise peale keegi randa ei ilmunud, siis üks masinakütja istus paati ja hakkas kalda poole sõudma. Lõpuks sai ta siiski kaldale, sellest hoolimata, et tuul oli vastu. Varsti oli näha kaldal liikumist. Üks mootorpaat hakkas auriku poole sõitma ning peagi jõudis ta laeva külje alla. Aurikult lasti alla trepp, mida mööda inimesed ükshaaval paati laskusid. Kuid ka mootorpaat hüppas lainetel nagu konn ja vett pritsis tugevasti sisse. Kui lõpuks kõik olid kaldale saanud ja kindlat maad jalgade all tunti, siis oli kõikide tuju jälle hea. Varsti hakati sisemaa poole minema. Ranna ääres oli üks talu, kuhu jätsime suuremad asjad, nagu seljakotid, kohvrid, üleriided ja muud sellised, mis käimisel asjatult tüli tegid.

Nüüd hakati metsa minema. Ronisime üle paarist kiviaiast, mis juhtusid teel ees olema. Pea algaski mets. See oli niisugune segamets, nagu neid saartel tihti leidub. Seal kasvas kuuski, kaski, kadakaid, jalakaid ja muid sääraseid puid. Maasikaid kasvas seal nii palju, et istu maha ja söö kõht täis, ilma et liiguksid paigastki. Mõne aja pärast jõudsi vanade varemete juurde. Varemete kogu järgi võis otsustada, et siin on olnud kunagi mõni suur hoone. Varemete juurest liiguti edasi teispoolse kalda suunas ning varsti jõutigi sinna. Siin avanes silmale hoopis teissugune vaade kui seal kaldal, kus maale olime tulnud. Siin oli järsk paekallas ja selle peal kasvasid madalad kadakapõõsad. Ühest niisugusest kadakapõõsast leidsime linnupesa. Pesa oli nähtavasti maha jäetud, sest munad olid külmad. Lõime kaks muna katki ja nägime, et need olid mädanenud.

Ronisime paekaldalt alla, lootes leida mõned kivistised, kuid me ei leidnud midagi. Natukese aja pärast ronisime üles tagasi. Seal hullasime ja jooksi mõni aeg ringi ja sõime maa-

sikaid, mida seal leidis nii palju, et keegi ei oleks jõudnud kõiki ära süüa. Varsti hakkasime tagasi minema. Kui me sinna jõudsi, kuhu me oma asjad olime jätnud, siis alles tundsid kõik, et nälg on suur, ja hea isuga asuti toitu hävitama. Talust saadi piima. Ka limonaad oli laevalt maale toodud.

Pärast sööki hakati mängima. Käsipallivõrk seati üles. Siin-seal hakati laulma. Isegi lõõtspillimees tuli kuskilt välja, istus heinasao otsa ja hakkas mängima. Lapsed mängisid kula, kuni keegi läks ühele herilasepesale liiga lähedale ja sai nõelata. Siis kadus lastel tuju mängimiseks. Kuid varsti tõusis see jälle ja siis hakati käsipalli lööma.

Päike vajus ikka madalamale ja madalamale. Varsti hakkasid kõik väsima ja laevale kippuma. Mootorpaat viis inimesed jälle laevale. Nüüd hakkas laev Haapsalu poole sõitma. Kui olime juba ümber saare keeramas, märkasid kõik, et üks naine puudub. Samal ajal nägid mõned, et keegi rannas lehvitab rätikut. Kõigil oli kohe selge, et see ongi sama, kes jäi maha. Aurik peatus jälle ja sama mees, kes enne sõudis kaldale, istus ka nüüd paati ja hakkas kaldale sõudma. Peagi tuli ta ühes mahajäänuga tagasi. See pugus kohe kajutisse ja jäi sinna istuma. Kõigi meel oli paha, et laev pidi peatuma ja aega viitma. Kuid varsti tossutas ta täiel aural jälle Haapsalu poole. Kui me Haapsalusse jõudsi, oli juba päris pime.

Armastan oma kodumaad

Helju Riik

Mu kodumaa on väike ja asetseb kaugel põhjamaal. Karm on kodumaa loodus, talvel on ta külm ja elutu. Lühikest aega paistab suvel päike; talvel on pikad pimedad ööd. Siiski on mu kodumaal palju ilusat. Talv on ka ilus, sest talvel ei olegi loodus surnud, vaid puhkab. Lumised kuused kodumaa metsas on nii toredad. Ilus on talvine taevast. Seal säravad tuhanded tähed. Kui tuleb kevad, siis on kogu loodus täis rõõmuheliseid. Linnud laulavad ja lilled õitsevad, metsad on rohelised, täis vaigulõhna ja lindude sirinat, taevast pea kohal on kõrge ja sinine. Siis on nii ilus

karjaski käia. Meie kodumaa rikkus ja ilu on lainetavad viljaväljad, sinised järved ja hõbedased jõed, mis vulisevad läbi aasade. Õhk on alati puhas ja karge, nagu vist mitte igal pool. Lõunamaal on küll uhked lilled ja palmid, aga õhk on seal lämmatavalt kuum. Kord olid ajad, kus meie esivanemad ei saanud näha seda ilu. Must ja pilkane orjaöö kattis nende silmade eest sinise kodumaa taeva. Ei olnud aegagi tööst väsinutel vaadata ilusat loodust. Tuli meile vabadus. See oli ostetud

meile vendade verega, kes oma elu jätsid vabaduse eest. Meie, noored, ei ole elanud tundigi orjaöös, oleme vaba kodumaa lapsed. Armastame oma kodumaad, niikaua kui elame, ja peame pühaks nende mälestust, kes surid vabaduse eest.

Neid põhjamaa kargeid päevi
ja tähtedest säravaid öid,
kui lähengi kaugele ilma,
ei iial ma unusta neid.

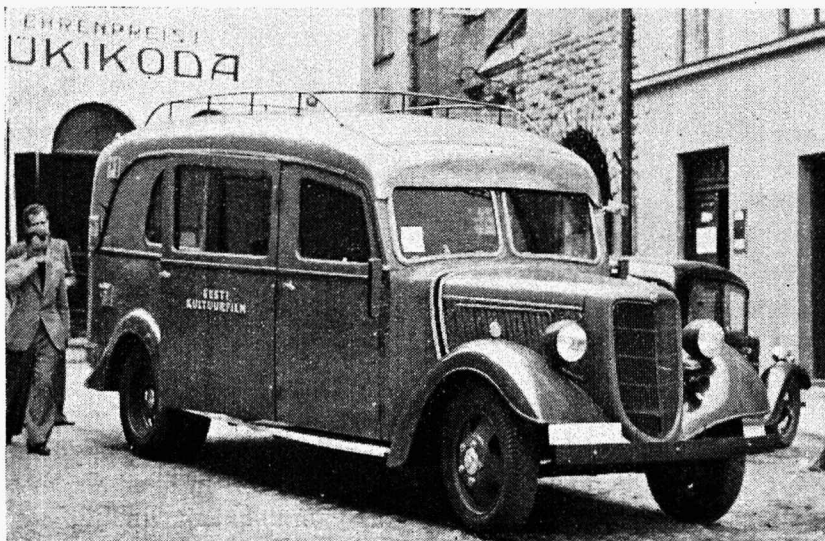
Filmiuue

Helifilmiauto.

Alloleval pildil näete Eesti Kultuurfilmi heliülesvõtte-autot, mis on moodsamaid Euroopas. Kindlasti on enamik „Päikese“ lugejaidkinos näinud kodumaa filmikroonikat, ülemaailse tähtsaid sündmusi. Samuti kuulnud kõnelemas meie riigijuhte ning tuntud tegelasi, nii nagu nad seisaksid elavaina meie ees. Varemini saadi selliseid heliülesvõtteid teha ainult Tallinnas, kuid nüüd on see võimalik igal pool, kuhu aga autoga juurde pääseb. Pealtnäha on auto nagu väike moodne omnibus, eks ole? Kuid seda keerulisem on ta sisemus.

*

Igaüks meist on näinud filmilinal loomi, isegi suuri kiskjaid, kes oma ülesandeid nii loomutruult täidavad, et keegi ei saa öelda, nad näitlevad ainult. Mis puutub koertesse ja hobustesse, siis need näivad tihti targemana kui nende peremehed. Aga meile kõigile väga tuntud kass näitab end nende suurte tähtede seas väga harva. Needki korrad, kus ta esineb, ta enamasti magab. Sääraseid trikke, nagu näiteks koer, ei tee ta kunagi. Mõni vast arvab, et kassil tuleb mõistusest puudus kätte, aga viga seisab hoopis kangekaelsuses. Kass lihtsalt ei tee seda, milleks tal pole parajasti tuju. Kui keegi treenibki kassi enda arvates nii kaugele välja, et see tundub juba päris järeleandliku loomana, ja saadetakse ta esinema, siis lõpevad harilikult ülesvõtted sellega, et aparaadimeestel on käed verised, aga filmilindile on jäänud vaid kassi sabaots.

Fotovõistlus.

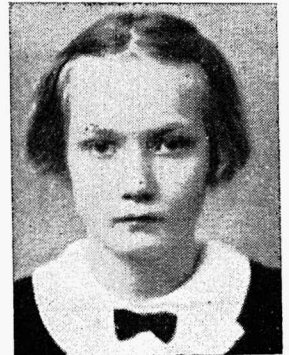
Käesolevaga korraldab „Päike“ fotovõistluse kõigi „Päikese“ lugejate vahel. Pildi suurus, samuti millise aparaadiga see võetud, pole tähtis, ainult aparadi firma tuleb võimaluse korral juurde märkida. Teema on vaba. Ainus tingimus on, et fotod tuleb ise teha, mitte isa või ema võetuid saata või koguni poest osta. Auhindajate seas on nimelt asjatundjaid, kes kohe nagu lõhnast ära tunnevad, kuidas need lood iga foto juures on. Aga selle vastu pole meil midagi, kui keegi saadab mitu fotot. Kolme parima foto saatjaile jagatakse välja järgmised auhinnad:

- 1) Suur nahkkaantega fotoalbum.
- 2) Keskmine nahkkaantega fotoalbum.
- 3) Väike nahkkaantega fotoalbum.

Kõige paremale pildile eripreemiaks veel kolm filmi, suurusega soovi järgi.

Fotod saata aadressil: Pk. 462. Tallinn. Fotovõistlus. Sissesaatmise viimaseks

Aino Kaints, Pärnust. Tervitab kõiki „Päikese Klubi“ liikmeid. Varjunimeks võttis endale Ullabella. On praegu 12-aastane ja loeb suure huviga laste ja noorte ajakirja „Päikest“.

tähtpäevaks on 25. juuli. Juurde tuleb lisada saatja täielik nimi, aadress ja vanus.

Toimetus jätab endale õiguse ka auhindamata jäänud õnnestunud fotosid tasu eest „Päikeses“ avaldada.

Loodame, et ka seekordne võistlus leiab sama suurt osavõttu kui meie eelmised võistlused ja soovime kõigile osavõtjaile teravat pilku pildi motiivi tabamiseks ning kindlat, aparati valitsevat kätt.

„PÄIKESE“ ringhääling.

Siinkohal esitab halloo-mees vastuseid, mis saabunud meie ringküsimustele.

Vastuseid ringküsimustele „Päike“ nr. 3, märts 1938:

- 1) Suvi, sest siis saab suplemas käia ja marju süüa.
- 2) Läheksin ümber maailma reisule.
Putukas.
- 1) Kevad, siis on kole palju lilli.
- 2) Poole annaksin vanemaile. Teise poole paneksin panka hoiule ja suureks saades läheksin teatrikooli.

Hele-Mall Tallinnas.

- 1) Sügis. On tore, kui torm ulub ümber maja ja põlised puud kohisevad.
- 2) Ei usu, et ma kuskilt saaksin 10 000 krooni.

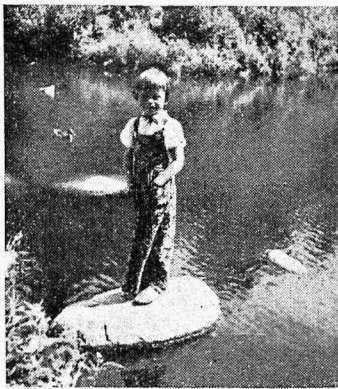
Metsavahi tütar.

- 1) Ühtemoodi ilusad on nad kõik.
- 2) Pole aimugi.

Nopsikas.

Virve Tarning, Tallinnast. Sai tellimispreemiana kingiks karbi vesivärve.

„Minu nimi on Lilly Jans-Igor. Olen 10 a. vana. Käin Tallinnas E. Lenderi gümnaasiumis 3. klassis. Elan Nõmmel. Mulle meeldib väga „Päike“...“ kirjutab muu hulgas meie klubi liige, keda foto kujutab suvel Kuressaares.

Vastuseid ringküsimustele
„Päike“ nr. 4, aprill 1938:

- 1) „Pudelitais päikesepaistet“.
- 2) E. Lepsi pildid on väga ilusad.

Unistaja.

- 1) Minule meeldis väga Sinilinnu muinasjutt ja üldse tahan palju muinasjutte.
- 2) Piltidest meeldis mulle pilt esilehel.

Tuhkatriinu.

- 1) „Parvepoiss“ on täitsamehe jutt.
- 2) Pildid kodumaast.

Narva noorkotkas.

- 1) Rullingo spordiveste.
- 2) Pildid jaapani tuukerlindudest.

Spordipoiss.

- 1) Endavalmistatud fotoaparaadi kirjeldus. Katsun endale ise säärase ehitada ja kui õnnestub mõni pilt, siis saadan „Päikesele“ ilmutamiseks.
- 2) Fotod.

E. Mets Virumaalt.

Uno Rosmet, Elvast. Elva algkooli esimese klassi õpilane, 8 aastat vana, aga inukas „Päikesele“ sõber.

Vastuseid ringküsimustele
„Päike“ nr. 5:

- 1) Maal, sest olen perepoeg.
- 2) Hobust. Adra Kaarel.
- 1) Linnas. Tahan avada raadioäri, kui suureks saan.
- 2) Koera. Meie Triks peletas kord vargad minema, kui üksi kodus olin.

J. S-p.

- 1) Talvel küll linnas, sest saab teatris ja uisutamaskäia. Suvel aga tahan olla maal, linnas on paha, ei saa palja jalu käia, laulda ja mängida. Linnas on tolmu ja halb õhk, mis pole tervisele hea.
- 2) Üle kõige on vist kanapojad, kui on väikesed, meil on endil 12 tükki.

Turteltui.

- 1) Armastan meelsasti viibida maal, sest siis saab minna ümberkaudsetesse metsadesse rändama ning rännata ma armastan.
- 2) Kõige rohkem loomadest armastan ma koera, sest tema on truu.

Silvia T. Tallinnas.

- 1) Meelsasti tahaksin viibida maal, sest linnas olen alati ja kui saan kord maale, siis näib mulle seal kõik väga huvitav.
- 2) Loomadest armastan koera.

Ullabella.

- 1) Armastan meelsamini viibida maal, sest seal on karastavam õhk.
- 2) Armastan kõiki loomi.

Ants Viljandis.

- 1) Mulle meeldib ühtmoodi mõlemal pool. Suvel on maal parem, talvel aga kindlasti linnas.
- 2) Armastan oma kassi Mintsit. Ta lööb mulle ilusasti nurru, kui võtan ta sülle.

Valli Tartus.

Eelteade.

Järgmises numbris toome ära lennukimudeli valmistamise õpetuse. Sellise lennuki, mida üsna lihtne on valmistada, mis aga lendab nagu mõni vana lennuk. Muidugi pole meie lennuinstruktoril mitte midagi selle vastu, kui tüdrukudki, keda see huvitab, selle ehitamisega valmis saavad.

Kõigile meelepidamiseks.

Ka need „Päikese Klubi“ liikmed, kes juba varjunimede all tuntud, ärgu unustagu kunagi kirja nurgale märkimast oma õiget nime ja aadressi.

Aadressi muutmisest palume meile kohe teatada.

„PÄIKESE“ ringhäälingu halloo-mehe uusi küsimusi:

1. Milline kaanepilt seniilmunud „Päikese“ numbritel meeldis teile kõige rohkem?
2. Milliseid täiendusi sooviksite „Päikeses“ näha?

Vastused neile küsimustele palutakse saata hiljemalt 5. juuliks.

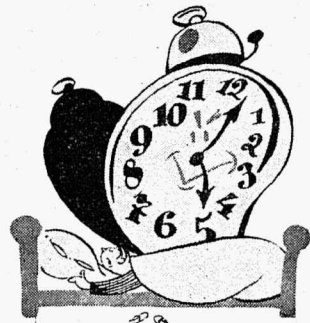

Mõista, mõista, mis see on!

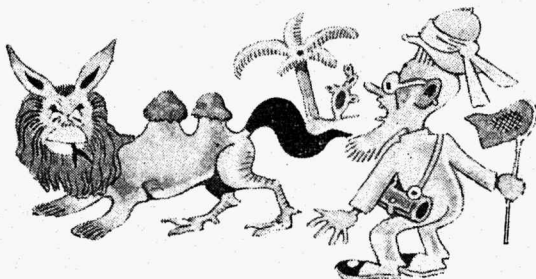
Rikkis äratuskell.

Jüri pidi jaanilaupäeval sõitma maale tädi juurde hommikuse rongiga, mis läks kl. 6. Nii pidi ta tõusma juba kell 5. Igatahes ei ärganud Jüri kunagi ilma äratuskellata. Kui Jüri tahtis ärataja kella viiele seada, märkas ta oma ehmatuses, et kruvi, millega äratusosutit õigele kohale seada, oli kaotsi läinud. Äratusosuti seisis aga nagu tavaliselt, Jüri koolis käies, kl. 7 peal.

Suure hirmuga valvas Jüri terve öö üleval, et mitte hilineda rongile. Ometi jäi ta vastu hommikut magama ja ärkas alles kl. 7. Seega oli maalesõit luhtunud. Kuidas oleks Jüri saanud asja nii korraldada, et ta õigel ajal oleks üles ärganud?

Professor Põrnika mõistatuslik loom.

Kuulus putukate eriteadlane professor Peeter Põrnikas kohtas ühel hommikul kohutavat looma Aafrikas. Muidugi teada ehmus professor poolsurnuks. Kui ta aga terasemalt vaatas läbi prillide, hakkas ta naerma. Sest kohutav elajas koosnes mitmest loomast.

Õelge nüüd, mitu ja milliseid loomi selles haruldases eksemplaris prof. Põrnikas leidis.

Silpmõistatused.

Juku matemaatika-ülesanne.

Koolis oli esimene tund matemaatika. Kooliõpetaja härra Kaasik tuli klassi, vaatas oma taskuraamatusse ja ütles:

„Juku Muru, tule siia ja näita mulle, kuidas lahendasid oma tänased ülesanded.“

„ra—sik—le—va—ge—här—dar—mul—ütud—ded—ban—teh—tä—les—kaa—po—na—an,“ kogeles Juku.

„Kuidas nii? Mispärast?“ nõudis õpetaja.

„ge—i—le—li—sa—ei—o—hai,“ seletas Juku.

Uurige järele, mida vastas Juku õpetajale ja mida võib neist vastustest järeldada.

*

ku—ju—os—da—mi—õ—ei—ka—pi—ju—ei—da—han—se.

Eelolevatest silpidest katsuge kokku seada üks elutark vanarahva-ütius.

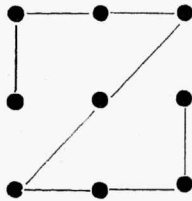
Eelmises numbris ilmunud ülesannete lahendused.

Märklaud.

1. Torge. 2. Umbne. 3. Imede. 4. Eilne. 5. Huige. 6. Anuge. 7. Rinne. 8. Armce. 9. Ehime. 10. Avage. 11. Isane. 12. Terve. 1—3: Tui. 4—6: Eha. 7—9: Rae. 10—12: Ait. 1+4+7+10: Tera.

*

9 punkti 5 sirgjoonega läbistatakse nii:

*

Käesoleva numbri mõistatuste lahendajate vahel jagab Õnehaldjas järgmised auhinnad: 1) „Päikese“ 1/2 a. tellimine (1938. a.). 2) Blokknoot nahkkaantega. 3) Karp värvipliitseid. 4) Sulenuga. Lahendused palutakse ära saata hiljemalt 5. juuliks s. a. „Päikese“ toimetusele, Tallinn, pk. 462.

Järgmine „Päike“ ilmub 18. juulil toredate suvenumbrina.

„PÄIKE“ ilmub üks kord kuus. Tellimishinnad: 12 kuud — kr. 3.50, 6 kuud — kr. 1.80, 3 kuud — kr. 0.90. Välismaale: 12 kuud — kr. 5.50, 6 kuud — kr. 3.—, 3 kuud — kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: sisemised kaaneküljed — 1/4 lk. kr. 100.—, viimane kaanekülj kr. 120.—. Tekstis: 1/4 lk. kr. 140.—, 1/2 lk. kr. 70.—, 1/4 lk. kr. 35.—. Kuulutusi võtab vastu reklaamkeskus „Reka“, Tallinn, V.-Posti 1, ja abitalitus Tartus, Suurturg 15—1.

Tegev ja vastutav toimetaja L. Tigane. Peatoimetaja ja väljaandja K. S. Einer. Kirjastus „Kuld kiri“. Posti jooksev arve nr. 737. Toimetus ja talitus: Tallinn, Endla 52-a—1. Tel. 410-47. Abitalitus: Tartu, Suurturg 15. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised ja ajakirjandusekontorid. — Tarvitamata käsikirjad tagastatakse, kui neile on juurde lisatud vastaval arvul postmarke.

Postiaadress: „Päike“, Tallinn, pk. 462.

Arvmõistatus eesti sportlastest:

I. Kiipsaar. II. Raadik. III. Annamaa. IV. Stepulov. V. Salong. VI. Issak. VII. Kolmpere. VIII. Oole. IX. Viiding. Esitähed ülalt alla: Krassikov.

*

Nimekaartmõistatus:

Kordnik. Aednik.

Eelmises numbris ilmunud mõistatuste lahendajate vahel jagas Õnehaldjas väljakuulutatud kingid järgmiselt: 1) Male — Ilse Salem, Tallinn, Tina 6—10; 2) täitesulepea — B. Tomberg, Nõmme, Endla 15; 3) karp vesivärve — Valda Aaviksoo, Türi raudteejaam; 4) „Päikese“ 1/2 a. tellimine — H. Kingre, Kaarli, Raudlepa algkool; 5) joonistusblokk — M. Vöhni, Peri p.-ag.

J. K-e Valgas. Jutustis ei kõlba noorsoo-ajakirjale.

A. P. Võrus. Palju tänu tarvitusete eest. Seda näeme edaspidi.

O. R-me Tartus. Tõlkeid allikat nimetamata ei saa me kasutada.

Paljudele kaastöölisele. 1) Toimetus ei saa vastata alati eraldi iga sissesaadetud kaastöö kohta. Tarvitamata käsikirju hoiab toimetus alal 2 kuud ning saadab neid tagasi vaid vastava postikulu juurdelisamisel. 2) Võtame meeleldi vastu lugejate enda koostatud ristsõnamõistatusi.

„Päike“ on kauneim ja sisuküllas-
seim ajakiri lastele ja noortele

1938. a. **„PÄIKESE“** 1938. a.
aastakäik

on parim kink, mida vanemad oma lastele võivad teha. Tutvuge „Päikesega“ ja teie veendute, et väikese tellimiskulu teeb tuhandekordselt tasa õnnelik ja tänulik pilk teie laste särasilmis. „Päike“ ei tohi puududa üheski kodus ega raamatukogus.

„Päike“ ilmub kord kuus, aastas 12 numbrit.

„Päikese“ tellijaile hinnata kaasandena ilmub käesoleva aasta lõpul 1939. a. „Päikese“ kalender.

„Päikese“ tellimishinnad:

3 kuud — Kr. 0.90, 6 kuud — Kr. 1.80, 12 kuud — Kr. 3.50.

Käesolevaga alustab „Päike“ uut tellimisvõistlust teise poolaasta peale. Nende vahel, kes vähemalt 6 kuu tellimise ära annavad hiljemalt 25. juuliks, jagatakse välja kogusummas

20 väärtuslikku kinki:

1. Fotoaparaat.	8. Karp vesivärve.
2. Raamatukogu kr. 15 väärtuses
omal valikul.	9. Tsirklikast.
3. Seljakott matkamiseks.	10. Taskuraamat nahkaantega.
4. Matkakingad.	11. Peenrahakott.
5. Fotoaparaat „Baby Box“.	12. Karp värvipliitseid.
6. Karp šokolaadi.	13. Joonistusblokk.
7. Täitesulepea.	14—20. „Päikese“ 1939. a. tellimine
6 kuuks.

Kingisaajate nimed avaldatakse „Päikese“ augustinumbris. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised, selleks volitatud tellimiste vastuvõtjad üle maa, ajakirjandusekontorid ja raamatukauplused. Kinkide jagamisel peab **Õnehaldjas** silmas sissetulnud tellimiste järjekorda.

Rutake tellimisega, sest

tellides tuleb „Päike“ odavam, tellijana võite saada kauni kingi osaliseks, tellijana olete „Päikese Klubi“ liige ja võite osa võtta üli huvitavatest võistlustest.

Ar 938 P

60

„PÄIKE“ JUULINUMBER

ilmub juuli keskpaiku toreda
suvenumbrina, kujunedes
igale lugejale huvitavaks
puhkusekaaslaseks.

Jälgige käesolevas numbris väljakuulutatud fotovõistlust!

Igas kodus, igas koolis,
igas linnas, igas talus,
„Päike“ laste õnne alus!

Hind broš. kr. 3.60,
köites kr. 4.85.

Suures formaadis, heal paberil, üle 300 lk., hulga sisuselgitavate piltide ja nägusa kaanega.

Raamat on kaunimaks kingiks igas perekonnas.

**Kirjastus „Kuldkiri“, Tallinn, pk. 462. Posti jooksev arve 737.
Tartu esindus Suurturg 15—1, avatud 10—2.**

ILMUS TRÜKIST

DR. A. REIMAN'I

EMA KÄSIRAAMAT

LASTE TERVISHOIU, TOITMISE JA
KASVATUSE ALAL.